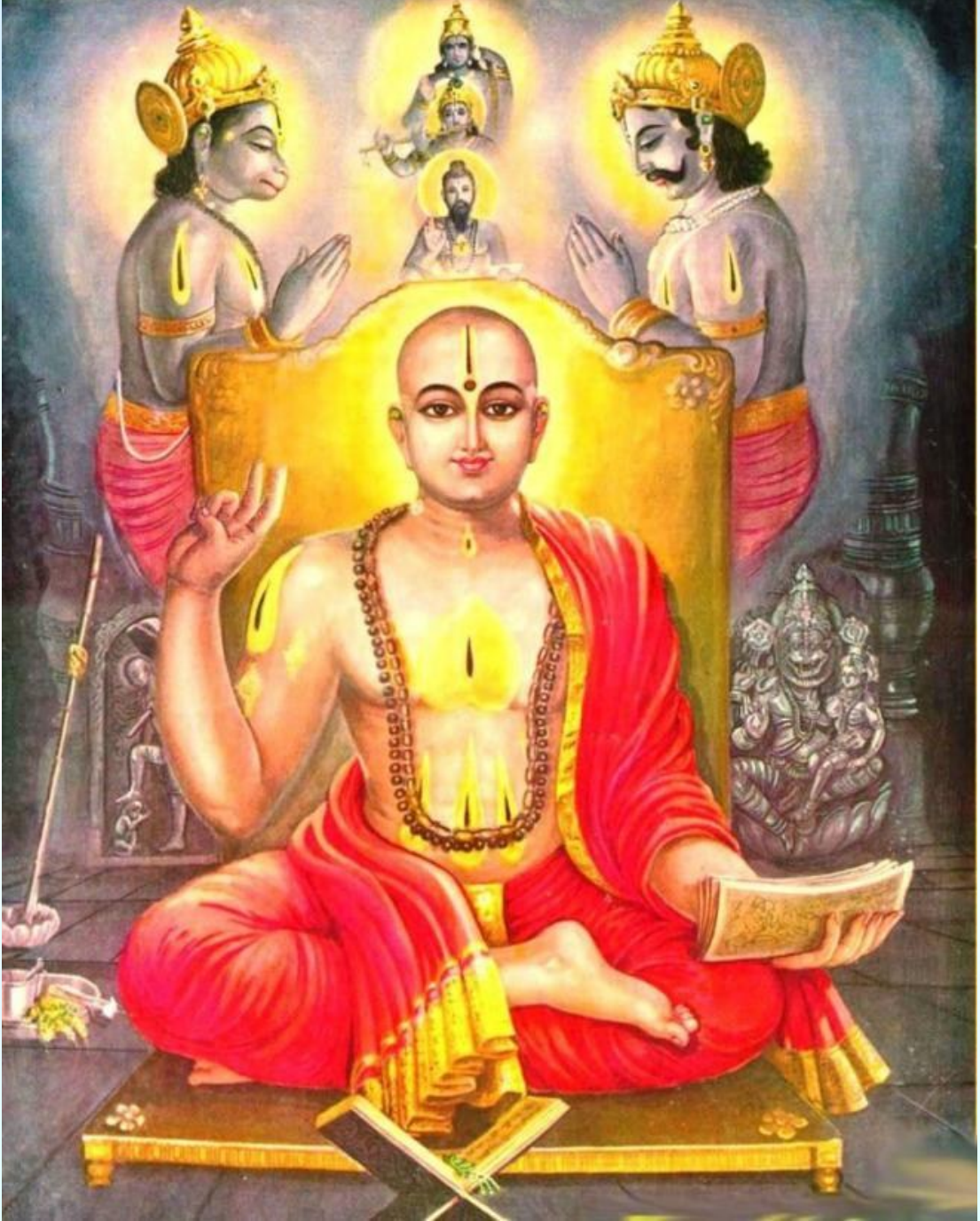

|| ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯಃ ||

Tracking:

Sr	Date	Remarks	By
1	20/03/2012	Typing Started on	H K Srinivasa Rao
2	21/03/2012	Typing Ended on	H K Srinivasa Rao
3	30/09/2012	I Proof Reading & Correction	BS Pavan, BS Pavani, Narahari Rattihalli & H K Srinivasa Rao

|| ಶ್ರೀ ಹಯವದನ ರಂಗವಿಠಲ ಗೋಪೀನಾಥೋ ವಿಜಯತೇ ||

Blessed by Lord and with His divine grace, we are pleased to publish this Magnanimous Work of Sri Acharya Madhwa. It is a humble effort to make available this Great work to Sadhakas who are interested in the noble path of propagating Acharya Madhwa's Philosophy.

With great humility, we solicit the readers to bring to our notice any inadvertant typographical mistakes that could have crept in, despite great care. We would be pleased to incorporate such corrections in the next versions. Users can contact us, for editable version, to facilitate any value additions.

Contact: H K SRINIVASA RAO, NO 26, 2ND FLOOR, 15TH CROSS, NEAR VIDHYAPEETA CIRCLE, ASHOKANAGAR, BANGALORE 560050. PH NO. 26615951, 9901971176, 8095551774, Email : srkarc@gmail.com

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸುಕೃತದ ಫಲವಾಗಿ ಮಧ್ವಮತದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಲು, ಪ್ರೇಮಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ನನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ, ಈ ಸಾಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿದ, ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳಾದ, ದಿವಂಗತರಾದ ಲಲಿತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಹೆಚ್ ಆರ್ ಅವರ ಸವಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಈ "ಸರ್ವಮೂಲ ಯಜ್ಞ"

“ಮಾತೃದೇವೋ ಭವ-ಪಿತೃದೇವೋಭವ-ಆಚಾರ್ಯದೇವೋಭವ”

ಸಂಸೃತದಲ್ಲಿರುವ ಅನುನಾಸಿಕದ ಸ್ವಷ್ಟವಾದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವಾಗ, ಅದರ ಜ್ಞಾನದ ಗಂಧವೇ ಇಲ್ಲದವರಂತೆ, ಕನ್ನಡಿಗರು ಇದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿರುವುದು ಏಕೋ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗಾಗಿ, ಸರಿಯಾದ ಅನುಸ್ವಾರಗಳು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶ್ರಮವಹಿಸಿ, ಸರಿಯಾದ ಅನುನಾಸಿಕ, ಅನುಸ್ವಾರಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಓದುಗರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮನ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಂಥ ಋಣ:ವ್ಯಾಸನಕರೆ ಪ್ರಭಂಜನಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ ಸರ್ವಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳು.

|| ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವವಿನಿರ್ಣಯಃ ||

|| ಪ್ರಥಮ ಪರಿಚ್ಛೇದಃ ||

ಸದಾಗಮೈಕವಿಜ್ಞೇಯಂ ಸಮತೀತಕ್ಷರಾಕ್ಷರಮ್ |
ನಾರಾಯಣಂ ಸದಾ ವಂದೇ ನಿರ್ದೋಷಾಶೇಷಸದ್ಗುಣಮ್ ||

ವಿಶೇಷಣಾನಿ ಯಾನೀಹ ಕಥಿತಾನಿ ಸದುಕ್ತಿಭಿಃ |
ಸಾಧಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತಾನ್ಯೇವ ಕ್ರಮಾತ್ ಸಜ್ಜನಸಂವಿದೇ ||

ಋಗಾದ್ಯಾ ಭಾರತಂ ಚೈವ ಪಞ್ಚರಾತ್ರಮಥಾಖಿಲಮ್ |
ಮೂಲರಾಮಾಯಣಂ ಚೈವ ಪುರಾಣಂ ಚೈತದಾತ್ಮಕಮ್ ||

ಯೇ ಚಾನುಯಾಯಿನಸ್ತೇ ಷಷ್ಠಾಂ ಸರ್ವೇ ತೇ ಚ ಸದಾಗಮಾಃ |
ದುರಾಗಮಾಸ್ತದನ್ಯೇ ಯೇ ತೈರ್ನ ಜ್ಞೇಯೋ ಜನಾರ್ದನಃ ||

ಜ್ಞೇಯ ಏತೈಃ ಸದಾಯುಕ್ತೈರ್ಭಕ್ತಿಮಧ್ಭಿಃ ಸುನಿಷ್ಠಿತೈಃ |
ನ ಚ ಕೇವಲತರ್ಕೇಣ ನಾಕ್ಷಜೇನ ನ ಕೇನಚಿತ್ ||
ಕೇವಲಾಗಮವಿಜ್ಞೇಯೋ ಭಕ್ತೈರೇವ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ || ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡೇ |

‘ನಾವೇದವಿನ್ಮನುತೇ ತಂ ಬೃಹಂತಂ ಸರ್ವಾ-
ನುಭೂಮಾತ್ಮಾನಂ ಸಾಮ್ಪರಾಯೇ’ - ಇತಿ ತೈತ್ತಿರೀಯಶ್ರುತಿಃ |

ನೈಷಾ ತರ್ಕೇಣ ಮತಿರಾಪನೇಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾನ್ಯೇನೈವ ಸುಜ್ಞಾನಾಯ ಪ್ರೇಷ್ಠ'
ಇತಿ ಕರಶ್ರುತಿಃ |

‘ನೇನ್ವಿಯಾಣಿ ನಾನುಮಾನಂ ವೇದಾ
ಹ್ಯೇವೈನಂ ವೇದಯಂತಿ ತಸ್ಮಾದಾಹುರ್ವೇದಾ’ || ಇತಿ ಚ ಪಿಪ್ಪಲಾದಶ್ರುತಿಃ |

ನ ಚೈತೇಷಾಂ ವಚನಾನಾಮೇವಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮ್ | ಅಪೌರುಷೇಯತ್ವಾದ್ವೇದಸ್ಯ |
‘ಇತಿಹಾಸಪುರಾಣಃ ಪಞ್ಚಮೋ ವೇದಾನಾಮ್ ವೇದಃ’ ಇತಿ ತದ್ಗುಹೀತತ್ವಾಚ್ಚ |

ನ ಚಾಪೌರುಷೇಯಂ ವಾಕ್ಯಮೇವ ನಾಸ್ತೀತಿ ವಾಚ್ಯಮ್ | ತದಭಾವೇ
ಸರ್ವಸಮಯಾಭಿಮತಧರ್ಮಾದ್ಯಸಿದ್ಧೇಃ | ಯಸ್ಯ ತೌ ನಾಭಿಮತೌ ನಾಸೌ ಸಮಯೀ
ಸಮಯಪ್ರಯೋಜನಾಭಾವಾತ್ | ನ ಚ ತೇನ ಲೋಕೋಪಕಾರಃ
ಧರ್ಮಾದ್ಯಭಾವಜ್ಞಾನೇ ಪರಸ್ಪರಹಿಂಸಾದಿನಾ ಅಪಕಾರಸ್ಯೈವ ಪ್ರಾಪ್ತೇಃ | ನ
ಚೋಪಕಾರೇಣ ತಸ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನಮ್ | ಅದೃಷ್ಟಾಭಾವಾತ್ | ಅತೋ
ಧರ್ಮಾದ್ಯಭಾವಂ ವದತಾ ಸ್ವಸಮಯಸ್ಯಾನರ್ಥಕ್ಯಮಜ್ಞೇಗೃತಮೇವೇತಿ ನಾಸೌ
ಸಮಯೀ |

ನ ಚ ಪೌರುಷೇಯೇಣ ವಾಕ್ಯೇನ ತತ್ಸಿದ್ಧಿಃ, ಅಜ್ಞಾನವಿಪ್ರಲಮ್ಬಯೋಃ ಪ್ರಾಪ್ತೇಃ | ನ ಚ
ತದರ್ಥತ್ವೇನ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಕಲ್ಪೇತ | ಅನ್ಯತ್ರಾದೃಷ್ಟಸ್ಯ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಸ್ಯ ಕಲ್ಪನಂ
ತಸ್ಯಾವಿಪ್ರಲಮ್ಬಕತ್ವಕಲ್ಪನಂ ತಸ್ಯ ತತ್ತ್ವತ್ವಕಲ್ಪನಂ, ಚೇತಿ ಕಲ್ಪನಾಗೌರವಪ್ರಾಪ್ತೇಃ |
ಅಪೌರುಷೇಯವಾಕ್ಯಾಜ್ಞೇಕಾರೇ ನ ಕಿಂಚಿತ್ ಕಲ್ಪಮ್ | ಅಪೌರುಷೇಯತ್ವಂ ಚ ಸ್ವತಃ
ಏವ ಸಿದ್ಧಮ್ | ವೇದಕರ್ತುರಪ್ರಸಿದ್ಧೇಃ | ಅಪ್ರಸಿದ್ಧೌ ಚ ತತ್ಕರ್ತುಸ್ತತ್ಕಲ್ಪನೇ
ಕಲ್ಪನಾಗೌರವಮ್ | ಅಕಲ್ಪನೇ ಚಾಕರ್ತೃಕತ್ವಂ ಸಿದ್ಧಮೇವ | ನ ಚ ಲೌಕಿಕವಾಕ್ಯವತ್
ಸಕರ್ತೃಕತ್ವಮ್ | ತಸ್ಯ ಅಕರ್ತೃಕತ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧೌ ಭಾವಾತ್ | ನ ಚ ಕೇನಚಿತ್ ಕೃತ್ವಾ
ವೇದ ಇತ್ಯುಕ್ತಂ ವೇದಸಮಮ್ | ಪರಮ್ಪರಾಭಾವಾತ್ | ನ ಚ
ಸ್ವಯಂಪ್ರತಿಭಾತವೇದೈರ್ವ್ಯಷ್ಟಮವೇದವಾಕ್ಯಂ ಭವತಿ | ಪರಮ್ಪರಾಸಿದ್ಧವೇದ-
ವಾಕ್ಯಾನುಸಾರಿತ್ವಾತ್ | ವೇದದ್ರಷ್ಟ್ಯಣಾಮುಕ್ತಗುಣವತ್ವಾಚ್ಚ ತೇಷಾಮ್ | ಉಕ್ತಂ ಚ
ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣೇ -

ವಿಂಶಲಕ್ಷಣತೋಽನೂನಃ ತಪಸ್ವೀ ಬಹುವೇದವಿತ್ |
ವೇದ ಇತ್ಯೇವ ಯಂ ಪಶ್ಯೇತ್ ಸ ವೇದೋ ಜ್ಞಾನದರ್ಶನಾತ್ || ಇತಿ ||

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಚ ಸ್ವತಃ ಏವ | ಅನ್ಯಥಾಽನವಸ್ಥಾನಾತ್ | ನ ಚೋಕ್ತಯುಕ್ತಧೀನತ್ವಂ
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ | ಬುದ್ಧಿದೋಷನಿರಾಸಮಾತ್ರಕಾರಣತ್ವಾದ್ಯುಕ್ತೀನಾಮ್ |
ಅದುಷ್ಟಬುದ್ಧೀನಾಂ ಸ್ವತಃ ಏವ ಸಿದ್ಧತ್ವಾಚ್ಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ | ನ ಚಾಕಾಂಕ್ಷಾ ಯಾಮೇವ
ಪ್ರಮಾಣಾನ್ತರಾಪೇಕ್ಷತ್ವಾತ್ ಅನವಸ್ಥಾವತ್ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಮ್ | ಆಕಾಂಕ್ಷಾಯಾ ಏವ
ಬುದ್ಧಿದೋಷಾತ್ಮಕತ್ವಾತ್ | ದುಷ್ಟಬುದ್ಧೀನಾಮೇವಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಶಙ್ಕೇತಿ ಪರತೋಽ-
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮ್ | ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಚ ಸ್ವತಃ ಏವ ಸಿದ್ಧಮ್ |

ನ ಚೋಚ್ಚಾರಣಕಾಲ ಏವ ವರ್ಣಾನಾಮುತ್ತತ್ತಿರಿತಿ ವಾಚ್ಯಮ್ | ತದೇವೇದಂ
ವಚನಮಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾವಿರೋಧಾತ್ | ನ ಚ ಸಾದೃಶ್ಯಾತ್ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾ ಭ್ರಾನ್ತಿರಿತಿ
ವಾಚ್ಯಮ್ | 'ಸೋಽಯಂ ದೇವದತ್ತಃ' ಇತ್ಯಾದೇರಪಿ ತಥಾತ್ವಪ್ರಾಪ್ತೇಃ |
ಸರ್ವಕ್ಷಣಿಕತ್ವಂ ವದತಾಽಪಿ ಬೌದ್ಧೇನ ಸೇಯಂ ದಿಗಿತ್ಯಾದಿಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾಯಾಃ ನ
ಭ್ರಾನ್ತಿಕಲ್ಪಿತತ್ವಂ ವಾಚ್ಯಮ್ | ಪಞ್ಚಸ್ಕಂಧೋಽನ್ಯತ್ಯಾತ್ | ನ ಚ ದಿಶ ಏವ
ಭ್ರಾನ್ತಿಕಲ್ಪಿತಾಃ | ವಿಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯಯೋರಪಿ ಸಾಮ್ಯಾತ್ | ನ ಚ
ಆದಿತ್ಯೋದಯಾದಿನೈವ ದಿಕ್ಕಲ್ಪನಾ, ಅನ್ಧಕಾರೇಽಪಿ ದಿಜ್ಞಾತ್ರಪ್ರತೀತೇಃ |
ಕದಾಚಿತ್ಕಭ್ರಾನ್ತಿರೇವಾದಿತ್ಯೋದಯಾದಿದರ್ಶನಾನ್ನಿವಾಯುತೇ | ಸಾ ಚ
ವಿಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯಯೋರಪಿ ಭವತೀತಿ ತೇಷಾಂ ಮತಮ್ | ವಾದಿವಿಪ್ರತಿಪತ್ತೇಃ | ಅತೋ
ದಿಶಃ ಸ್ಥಿರಾ ಏವೇತಿ ಸಿದ್ಧತಿ ಶೂನ್ಯವದೇವ | ಅತಸ್ತದ್ವದ್ವೇದಸ್ಯಾಪಿ ಸ್ಥೈರ್ಯಂ
ಸಿದ್ಧಮ್ | ತದೇವೇದಂ ವಾಕ್ಯಮಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾನಾತ್ |

ನ ಚಾನುಮಾನಾದಿನಾಮಾಗಮಂ ವಿನಾ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಧರ್ಮಾದಿಷು |
ತದಗೋಚರತ್ಯಾತ್ |
ಅತೋಽಪೌರುಷೇಯವಾಕ್ಯೇನೈವ ಧರ್ಮಾದಿಸಿದ್ಧೇಃ ಸರ್ವವಾದಿನಾಮಪಿ
ತದಙ್ಗೇಕಾರ್ಯಮ್ |
ತತ್ರಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಚ ಸ್ವತಃ ಏವ ಸಿದ್ಧಮ್ | ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಚ ಪರತಸ್ತಾನಙ್ಗೇಕಾರೇ
ದುಷ್ಟೇನ್ವಿಯಾದೇರಪ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಹೇತುತ್ವಂ ನ ಸ್ಯಾತ್ | ತದನಙ್ಗೇಕಾರೇ ಚ
ಅನುಭವವಿರೋಧಃ | ಅತಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸ್ವತಃ ಪರತೋಽಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ |
'ವಾಚಾ ವಿರೂಪ ನಿತ್ಯಯಾ '
'ನಿತ್ಯಯಾಽನಿತ್ಯಯಾ ಸೌಮಿ ಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ ಪರಮಂ ಪದಮ್ ' ಇತಿ |

'ಶ್ರುತಿರ್ವಾವ ನಿತ್ಯಾ ಅನಿತ್ಯಾ ವಾವ ಸ್ಮೃತಯೋ ಯಾಶ್ಚಾನ್ಯಾ ವಾಚಃ '

ಇತಿ ವೈಷ್ಣುಶ್ರುತಿಃ |

ವಿಜ್ಞೇಯಂ ಪರಮಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಜ್ಞಾಪಿಕಾ ಪರಮಾ ಶ್ರುತಿಃ |
ಅನಾದಿನಿತ್ಯಾ ಸಾ ತಚ್ಚ ವಿನಾ ತಾಂ ನ ಸ ಗಮ್ಯತೇ ||'

ಇತಿ ಕಾತ್ಯಾಯನಶ್ರುತಿಃ

ಸಹಸ್ರಧಾ ಮಹಿಮಾನಃ ಸಹಸ್ರಂ ಯಾವದ್ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಠಿತಂ ತಾವತೀ ವಾಕ್ |
ಕಶ್ಚನ್ನಸಾಂ ಯೋಗಮಾವೇದ ಧೀರಃ ಕೋ ಧಿಷ್ಣ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿವಾಚಂ ಪಪಾದ ||' ಇತಿ ಚ |

ನಿತ್ಯಾ ವೇದಾಃ ಸಮಸ್ತಾಶ್ಚ ಶಾಶ್ವತಾ ವಿಷ್ಣುಬುದ್ಧಿಗಾಃ |
ಸರ್ಗೇ ಸರ್ಗೇಽಮುನ್ಯೈವೈತ ಉದ್ಧೀರ್ಯನೇ ತಥೈವ ಚ |
ತತ್ತ್ವಮೇಣೈವ ತೈರ್ವಣೈಸ್ತೈಃ ಸ್ವರೈರೇವ ನಾನ್ಯಥಾ |
ಅತಃ ಶ್ರುತಿತ್ವಮೇತಾಸಾಂ ಶ್ರುತಾ ಏವ ಯತೋಽಖಿಲೈಃ |
ಜನ್ಮಾಂತರೇ ಶ್ರುತಾಸ್ತಾಸ್ತು ವಾಸುದೇವಪ್ರಸಾದತಃ |
ಮುನೀನಾಂ ಪ್ರತಿಭಾಸ್ಯಂತಿ ಭಾಗೇನೈವ ನ ಸರ್ವಶಃ ||

ಯತಸ್ತಾ ಹರಿಣಾ ದೃಷ್ಟಾಃ ಶ್ರುತಾ ಏವಾಪರೈರ್ಜನೈಃ |
ಶ್ರುತಯೋ ದೃಷ್ಟಯಶ್ಚೇತಿ ತೇನೋಚ್ಯಂತೇ ಪುರಾತನೈಃ ||

ತದುತ್ಪತ್ತಿವಚಶ್ಚೈವ ಭವೇದ್ವ್ಯಕ್ತಿಮಪೇಕ್ಷ್ಯ ತು |
ಚೇತನಸ್ಯ ಜನಿಯದ್ವದುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಲೌಕಿಕೈಃ ||

ಪುರಾಣಾನಿ ತದರ್ಥಾನಿ ಸರ್ಗೇ ಸರ್ಗೇಽನ್ಯಥೈವ ತು |
ಕ್ರಿಯಂತೇತಸ್ತ ನಿತ್ಯಾನಿ ತದರ್ಥಾಃ ಪೂರ್ವಸರ್ಗವತ್ ||

ವೇದಾನಾಂ ಸೃಷ್ಟಿವಾಕ್ಯಾನಿ ಭವೇರ್ಯುಕ್ತಪೇಕ್ಷಯಾ |
ಅವಾಂತರಾಭಿಮಾನಾನಾಂ ದೇವಾನಾಂ ವಾ ವ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ |
ನಾನಿತ್ಯತ್ವಾತ್ ಕುತಸ್ತೇಷಾಮನಿತ್ಯತ್ವಮ್ ಸ್ಥಿರಾತ್ಮನಾಮ್ || ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡೇ |

ನ ಚಾನಿತ್ಯತ್ವೇ ಶ್ರುತಿವೇದ ಇತ್ಯಾದಿವಿಶೇಷಶಬ್ದೋ ಯುಜ್ಯತೇ |

ವೇದಾಸ್ತೇ ನಿತ್ಯವಿನ್ನತ್ವಾತ್ ಶ್ರುತಯಶ್ಚಾಖಿಲೈಃ ಶ್ರುತೇಃ |
ಆಮ್ನಾಯೋಽನನ್ಯಥಾಪಾರಾದೀಶಬುದ್ಧಿಸ್ಥಿತಾಃ ಸದಾ || ಇತಿ ಮಹಾವಾರಾಹೇ |

ನ ಚ ನಿತ್ಯತ್ವಂ ವಿನಾ ವೇದಾನಾಂ ದರ್ಶನವ್ಯವಹಾರೋ ಯುಜ್ಯತೇ |

ನ ಚ ವರ್ಣಪದಾದೀನಾಮನಿತ್ಯತ್ವಂ ವಕ್ತುಂ ಯುಕ್ತಮ್ | ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾದೀಶ್ವರಸ್ಯ
ತದ್ಬುದ್ಧೌ ಸರ್ವದಾ ಪ್ರತೀಯಮಾನತ್ವಾತ್ | ನ ಚ ಘಟಾದಿವತ್
ಸಂಸ್ಕಾರಮಾತ್ರತ್ವಂ ವಕ್ತುಂ ಯುಕ್ತಮ್ | ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾವಿರೋಧಸ್ಯೋಕ್ತತ್ವಾತ್ |
ಪುರಾಣಾನಾಮನ್ಯಥಾ ಶಬ್ದರಚನಮೇವಾನಿತ್ಯತ್ವಮ್ |

ಅತ ಆಕಾಶಗುಣೇ ಶಬ್ದೇ ವ್ಯಜ್ಯಮಾನಾ ವರ್ಣಾದಯಸ್ತತ್ಯ ಮಾತ್ಮಕೋ ವೇದಶ್ಚ ನಿತ್ಯ
ಏವೇತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ |

ನ ಚ ಕೇವಲಸಿದ್ಧೇಽರ್ಥೇ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತ್ಯಭಾವಾದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮ್ | ಸಿದ್ಧಾನ್ವಿತ ಏವ
ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಗೃಹೀತೇಃ | ಇಯಂ ಮಾತಾ, ಅಯಂ ಪಿತೇತ್ಯಾದೌ ಅಙ್ಗುಲಿಪ್ರಸಾರಣಾದಿ-
ಪೂರ್ವಕನಿರ್ದೇಶೇನೈವ ಹಿ ತಜ್ಞಾನಾತಿ | ಕಾರ್ಯಾನ್ವಿತ ಏವ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿರಿತಿ ವದತಃ
ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯಾಭಾವಾತ್ ಕಲ್ಪನಾಗೌರವಮ್ | ಇಯಂ ಮಾತಾ ಅಯಂ
ಪಿತಾ ಸುರೂಪೋಽಸೀತ್ಯಾದೌ ಸಿದ್ಧಮಾತ್ರಜ್ಞಾಪನೇನ ಪರ್ಯವಸಿತತ್ವಾದ್ವಾಕ್ಯಸ್ಯ |
ತಸ್ಯ ತತ್ರ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾನುಭವಾಚ್ಚ | ನ ಚ ಕುತ್ರಚಿತ್ ಸಿದ್ಧಜ್ಞಾಪನಾದನ್ಯದ್ವಾಕ್ಯಸ್ಯ
ಪ್ರಯೋಜನಮ್ | ಜ್ಞಾತ್ವೈವ ಹೀಷ್ಟಸಾಧನತಾಂ ಪ್ರವರ್ತತೇ ನಿವರ್ತತೇ ಚ
ವಿಪರ್ಯಯೇಣ | ಅತಃ ಸಿದ್ಧ ಏವ ಸರ್ವವಾಕ್ಯಾನಾಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸಿದ್ಧಮ್ |
ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಚ ವ್ಯಾಕರಣನಿರುಕ್ತಾದೀನಾಂ ಸಿದ್ಧಮಾತ್ರೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸರ್ವವಾದಿನಾಮ್ |
ತದನರ್ಜ್ಞೇಕಾರೇ ಚ ಸರ್ವಶಬ್ದವ್ಯವಹಾರಾಸಿದ್ಧಿಃ | ಉಕ್ತಂ ಚ ನಾರದೀಯೇ -

'ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಸರ್ವಕರ್ತಾರಂ ನಾರಾಯಣಮನಾಮಯಮ್ |
ಸರ್ವೋತ್ತಮಂ ಜ್ಞಾಪಯನ್ತಿ ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯಮತ್ರ ಹಿ ||

ಸರ್ವೇಷಾಮಪಿ ವೇದಾನಾಮಿತಿಹಾಸಪುರಾಣಯೋಃ |
ಪ್ರಮಾಣಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ತದರ್ಥಂ ಚಾನ್ಯದುಚ್ಯತೇ ' ಇತಿ ||

ನ ಚ ಜೀವೇಶ್ವರಾಭೇದ ಏವ ತಾತ್ಪರ್ಯಮಾಗಮಸ್ಯ | ತತ್ರ ಪ್ರಮಾಣಾಬಾವಾತ್ |
ನ ಚ ಜೀವೇಶ್ವರಾಭೇದಃ ಸಿದ್ಧಃ, ಇತ್ಯನುವಾದಕತ್ವಂ ಭೇದವಾಕ್ಯಾನಾಮ್ | ಆಗಮಂ
ವಿನಾ ಈಶ್ವರಸ್ಯೈವಾಸಿದ್ಧೇಃ | ನ ಚಾನುಮಾನಾತ್ ತತ್ಸಿದ್ಧಿಃ | ವಿಪರ್ಯಯೇಣಾಪಿ
ಅನುಮಾತುಂ ಶಕ್ಯತ್ವಾತ್ | ವಿಮತಂ ಸಕರ್ತೃಕಂ ಕಾರ್ಯತ್ವಾದ್ಭವತ್, ಇತ್ಯುಕ್ತೇ,
ವಿಮತಂ ವಿಕರ್ತೃಕಂ ಅಸ್ಮತ್ಸಮ್ತಕರ್ತೃರಹಿತತ್ವಾದಾತ್ಮವದಿತ್ಯನುಮಾನ-
ವಿರೋಧಾತ್ | ಅಕಾರ್ಯತ್ವಮುಪಾಧಿರಿತ್ಯುಕ್ತೇ ಶರೀರಿಜನ್ಯತ್ವಮಿತರತ್ರಾಪ್ಯಪಾಧಿಃ |,
ಇತ್ಯುತ್ತರಮ್ | ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಮಾನಸಿದ್ಧತ್ವೇ ಚ ಭೇದಸ್ಯ ತದ್ವಿರೋಧಾದೇವಾ-
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಭೇದಾಗಮಸ್ಯ | ತೇನಾಭೇದವಾಕ್ಯಸ್ಯಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಭಾವೇ
ನಾನುವಾದಕತ್ವಂ ಭೇದ ವಾಕ್ಯಾನಾಮ್ | ನಹಿ ಬಲವತೋಽನುವಾದಕತ್ವಮ್,
ದಾರ್ಢ್ಯಹೇತುತ್ವಾತ್ |

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದೇರಾಗಮಸ್ಯ ಪ್ರಾಬಲ್ಯೇವಿ ನೋಪಜೀವ್ಯಪ್ರಮಾಣವಿರೋಧೇ
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮ್ | ವಿಷಯಾಭಾವೇ ಸ್ವಸ್ಯೈವಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರಾಪ್ತೇಃ | ತೇನೈವ
ಹ್ಯನುಮಾನಾದಿನಾ ಆಗಮಸ್ಯ ವಿಷಯಃ ಸಿದ್ಧತಿ ತತ್ಪಕ್ಷೇವಿ |
ಅನುಮಾನೇನ ಹ್ಯನುವಾದಿತ್ವಪಕ್ಷ ಈಶ್ವರೋ ಬೋಧ್ಯಃ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಣ ಚ ಆಗಮಃ |
ಅತಸ್ತಯೋರ್ವಿರೋಧೇ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ನ ಸ್ಯಾತ್ | ಅನುಮಾನಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಾಚ್ಚ
ಭೇದೋಽನುಭವತ ಏವ ಸಿದ್ಧಃ | ಜೀವಸ್ಯಾಸರ್ವಕರ್ತೃತ್ವೇನಾನುಭವಾತ್ |
ನ ಚಾನುಭವವಿರೋಧೇ ಆಗಮಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮ್ | ಆಗಮಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾನುಭವ-
ಸ್ಯಾಪ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರಾಪ್ತೇಃ |
ಬಹುಪ್ರಮಾಣಸಂವಾದಶ್ಚ ದಾರ್ಡ್ಯಹೇತುರೇವ | ಬಹುನಾಂ ವಚನೇ ತಸ್ಯೈವ
ದರ್ಶನೇ ದಾರ್ಡ್ಯಸ್ಯೈವ ದೃಷ್ಟೇಃ |
ಸರ್ವಾವಿವಾದಸ್ಥಲ ಏವ ಕಥಿಷ್ಠಾದನುವಾದಕತ್ವಮ್ | ನ ಚಾತ್ರ ಸರ್ವಾವಿವಾದಃ
ಏಕತ್ವವಾದಿನಾಮೇವ ವಿವಾದದರ್ಶನಾತ್ | ಬಹುಪ್ರಮಾಣವಿರೋಧೇ ಚ
ಏಕಸ್ಯಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ದೃಷ್ಟಂ ಶುಕ್ತಿರಜತಾದೌ | ನ ಚ ದೋಷಜನ್ಯತ್ವಾದೇವ
ದುರ್ಬಲತ್ವಮಿತಿ ವಿರೋಧಃ | ಬಹು ಪ್ರಮಾಣವಿರುದ್ಧಾನಾಂ ದೋಷಜನ್ಯತ್ವ-
ನಿಯಮಾತ್ | ದೋಷಜನ್ಯತ್ವಂ ಚ ಬಲವತ್ಪ್ರಮಾಣವಿರೋಧಾದೇವ ಜ್ಞಾಯತೇ |

ಅದುಷ್ಟಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ತ್ವಕ್ಷಂ ತರ್ಕೋದುಷ್ಟಸ್ತಥಾಽನುಮಾ |
ಆಗಮೋಽದುಷ್ಟವಾಕ್ಯಂ ಚ ಸ್ವದೃಕ್ ಚಾನುಭವಃ ಸ್ಮೃತಃ ||

ಬಲವತ್ಪ್ರಮಾಣತಶ್ಚೈವ ಜ್ಞೇಯಾ ದೋಷಾ ನ ಚಾನೃಥಾ |
ದ್ವಿವಿಧಂ ಬಲವತ್ತ್ವಂ ಚ ಬಹುತ್ವಾಚ್ಚ ಸ್ವಭಾವತಃ ||

ತಯೋಃ ಸ್ವಭಾವೋ ಬಲವಾನುಪಜೀವ್ಯಾದಿಕಶ್ಚ ಸಃ |
ಯಥಾರ್ಥಮೇವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ತನ್ಮುಖ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಶಬ್ದಯೋಃ ||

ಜ್ಞಾನಂ ಚ ದ್ವಿವಿಧಂ ಬಾಹ್ಯಂ ತಥಾಽನುಭವರೂಪಕಮ್ |
ಬಲ್ಯೇವಾನುಭವಸ್ತತ್ರ ನಿರ್ದೋಷಂ ತ್ವಕ್ಷಜಾದಿಕಮ್ ||

ಅನುಪ್ರಮಾಣತಾಂ ಯಾತಿ ತಥಾಽಕ್ಷಾದಿತ್ಯಯಂ ತತಃ |

ಪ್ರಾಬಲ್ಯಮಾಗಮಸ್ಯೈವ ಜಾತ್ಯಾ ತೇಷು ತ್ರಿಷು ಸ್ಯುತಮ್ |

ಉಪಜೀವ್ಯವಿರೋಧೇ ತು ನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಮುಷ್ಯ ಚ ||

ಯಾಮಾಹುರನುಮಾಂ ಕೇಚಿತ್ ತ್ರಿಯಾದ್ಯವಯವಾತ್ಮಿಕಾಮ್ |

ಸಾ ವ್ಯರ್ಥಾ ನೋಪಪತ್ಯಾ ಹಿ ವಿನಾ ಸಾಽಪಿ ಪ್ರಮಾಣತಾಮ್ ||

ಯಾತ್ಯತೋ ಯುಕ್ತಿರೇವೈಕಾ ಪ್ರಮಾಣಮನುಮಾತ್ಮಕಮ್ |

ಯುಕ್ತಿಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾರೂಪಾ ಚ ಹೇತುದೃಷ್ಟಾಂತರೂಪಿಕಾ ||

ತಥೋಪನಯರೂಪಾ ಚ ಪರಾ ನಿಗಮನಾತ್ಮಿಕಾ |

ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ಪ್ರಮಾಣತ್ವಂ ಯಾತಿ ಯುಕ್ತಿತಯೈವ ತು |

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಹೇತುಗರ್ಭೈವ ಪೃಥಕ್ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮೇಷ್ಯತಿ ||

ಸಿದ್ಧತ್ವೇನ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯ ಹೇತುರ್ಮಾನಂ ಪೃಥಗ್ ಭವೇತ್ |

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾವಯವತ್ವಾತ್ ತು ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯೇಣೈವ ಮಾನತಾಮ್ ||

ದೃಷ್ಟಾನ್ತೋ ಯಾತ್ಯುಪನಯೋ ವ್ಯಾಪ್ತಿಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಕೇವಲಮ್ |

ವ್ಯಾಪ್ತಿಸ್ತು ಕೇವಲಾಽಪಿ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಮಾಣಂ ನಿಯಮಾಶ್ರಯಾತ್ ||

ತಥಾ ನಿಗಮನಂ ಚೋಪಸಂಹಾರೈಕಸ್ವರೂಪತಃ |

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಯಾತ್ಯನುಭವೋ ಜ್ಞಾಪಯತ್ಯುಪಪತ್ತಿತಾಮ್ ||

ವಿರೋಧಶ್ಚ ತಥಾಽಧಿಕ್ಯಂ ನ್ಯೂನತಾಽಸಂಭಿತ್ತಿಃ |

ಉಪಪತ್ತಿದೋಷಾ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ವಿರೋಧಶ್ಚ ಸ್ವತೋಽನ್ಯತಃ ||

ಜನಕಸ್ಯಾತ್ಯಯೋ ಜಾತಿಃ ಸ್ವಸ್ಯ ವಾಽನ್ಯಸ್ಯ ವಾ ಭವೇತ್ |

ಜನಕಂ ಪ್ರಮಾಣಮುಧಿಷ್ಟಂ ಸ್ವಸ್ಯಾರ್ಥಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನಾತ್ |

ನಿಗ್ರಹಾ ಏತ ಏವ ಸ್ಯುಃ ಸಂವಾದಾನುಕ್ತಿಸಂಯುತಾಃ ||

ಅರ್ಥತಃ ಪ್ರಾಪ್ತೀರೇವಾರ್ಥಾಪತ್ತಿರಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸದೃಶಮೇವಾನ್ಯಂ ಪೂರ್ವದೃಷ್ಟೇ ತು ವಸ್ತುನಿ ||

ಏತತ್ಸದೃಶತಾಜ್ಞಾನಮುಪಮಾನಂ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ |
ಅಭಾವಸ್ಯ ಪರಿಜ್ಞಾನಂ ದ್ವಿವಿಧಂ ಸಮುದಾಹೃತಮ್ ||

ಏಕಂ ತತ್ರಾನುಭವತೋ ಯೋಗ್ಯಸ್ಯಾನುಪಲಭಿತಃ |
ದ್ವಿತೀಯಮಪಿ ವಿಜ್ಞೇಯಂ ಸುಖಾದ್ಯೇ ಚ ಘಟಾಧಿಕೇ ||

ಏಕಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೂಪಂ ಸ್ಯಾದ್ಧ್ವಿ ತೀಯಮನುಮಾತ್ಮಕಮ್ |
ಕ್ಷಚಿದ್ಧಟಾದ್ಯಭಾವೋಽಪಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಣಾವಗಮ್ಯತೇ ||

ಝಟಿತೈವ ಪರಿಜ್ಞಾನಾತ್ ನ ಲಿಪ್ತೋದ್ಭವತಾ ಮತಾ |
ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿಶ್ಚೋಪಮಾ ಚ ಹ್ಯನುಮಾಭೇದ ಏವ ತು |
ಆಗಮೋ ದ್ವಿವಿಧೋ ಜ್ಞೇಯೋ ನಿತ್ಯೋಽನಿತ್ಯಸ್ತಥೈವ ಚ ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ತ್ರಿವಿಧಂ ಜ್ಞೇಯಮೈಶ್ವರಂ ಯೌಗಿಕಂ ತಥಾ |
ಅಯೌಗಿಕಂ ಚೇತಿ ತಥಾ ಸರ್ವಮಕ್ಷಾತ್ಮಕಂ ಮತಮ್ ||

ಅಕ್ಷಾಣಿ ಚ ಸ್ವರೂಪಾಣಿ ನಿತ್ಯಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕಾನಿ ಚ |
ವಿಷ್ಣೋಃ ಶ್ರಿಯಸ್ತಥೈವೋಕ್ತಾನ್ಯನ್ಯೇಷಾಂ ದ್ವಿವಿಧಾನಿ ತು ||

ಸ್ವರೂಪಾಣಿ ಚ ಭಿನ್ನಾನಿ ಭಿನ್ನಾನಿ ತ್ರಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ದೈವಾಸುರಾಣಿ ಮಧ್ಯಾನೀತ್ಯೇತತ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮೀರಿತಮ್ ||

ವಿಷಯಾನ್ ಪ್ರತಿ ಸ್ಥಿತಂ ಹ್ಯಕ್ಷಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಿತಿ ಕೀರ್ತಿತಮ್ |
ಅಕ್ಷಯಂ ಪುರುಷಸ್ಯಾಕ್ಷಂ ಸ್ವರೂಪೇ ಮುಖ್ಯಮೇವ ತು ||

ಉಪಚಾರಸ್ತದನ್ಯತ್ರ ಸೃಷ್ಟಾವುಪಚಯೋ ಯತಃ |
ಉಪಪತ್ತಿಸ್ವರೂಪತ್ವಾದನುಮಾ ಸಮ್ಯವಾದಿಕಮ್ ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಗಮಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಾದನುಮಾನಂ ಪ್ರಮಾಣತಾಮ್ |

ಯಾತಿ ನೈವಾನ್ಯಥಾ ತಸ್ಯ ನಿಯತತ್ವಂ ಕ್ವಚಿದ್ಭವೇತ್ || ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ |

ಅತ್ರ ಚೋಪಜೀವ್ಯತ್ವೇನ ಪ್ರಮಾಣಾಪ್ರಾಬಲ್ಯಾದ್ಭೇದ ಏವ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಯುಕ್ತಮ್ |
ಕಥಂ ಚಾನುವಾದಕತ್ವಂ ಭೇದಸ್ಯ ಪ್ರಮಾಣೇನಾಸಿದ್ಧಾ | ಸಿದ್ಧಾ ಚ
ಕಥಮಭೇದವಾಕ್ಯಸ್ಯಾಭಾಧಃ | ನ ಚಾಪ್ರಮಾಣಸಿದ್ಧೇನಾನುವಾದಕತ್ವಂ ಪ್ರಮಾಣಸ್ಯ
ಭವತಿ | ದುರ್ಬಲತ್ವೇ ಚ ಭೇದಪ್ರಮಾಣಸ್ಯಾಭಾಸತ್ವಾತ್, ನ ಭೇದವಾಕ್ಯಾನಾ-
ಮನುವಾದಿತ್ವಮ್ | ಅತಶ್ಚ ಭೇದವಾಕ್ಯಾನಾಮೇವ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಮ್ |

ಸರ್ವಪ್ರಮಾಣವಿರುದ್ಧವಚನಾನಾಮೇವ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಾಙ್ಗೀಕಾರೇ 'ಇದಂ ವಾ ಅಗ್ರೇ ನೈವ
ಕಿಂಚಾನಾಸೀತ್ , ಅಸತಃ ಸದಜಾಯತ' ಇತ್ಯಾದೀನಾಮೇವಾವಿಚಾರೇಣ ಪ್ರತೀಯ-
ಮಾನಸ್ಯಾರ್ಥಸ್ಯ ಸರ್ವಪ್ರಮಾಣವಿರುದ್ಧತ್ವಾತ್ ತತ್ರ ಸರ್ವಾಗಮಾನಾಂ
ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಪ್ರಸಜ್ಯೇತ |

ನ ಚ ತತ್ರ ಯುಕ್ತವಿರೋಧ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಮ್ | ತಸ್ಮಿನ್ ಪಕ್ಷೇ ಯುಕ್ತವಿರುದ್ಧತ್ವೇ-
ನಾನನುವಾದಿತ್ವಮಿತಿ ಗುಣ ಏವ ಸ್ಯಾತ್ | ಯುಕ್ತಿಸಿದ್ಧತ್ವೇ ಹ್ಯನುವಾದಿತ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್ |
ಅತಃ ಪ್ರಮಾಣಸಿದ್ಧತ್ವೇ ತದಪಲಾಪಾಯುಕ್ತೇರಪ್ರಮಾಣಸಿದ್ಧತ್ವೇ ಚ
ಪ್ರಮಾಣಸ್ಯಾನುವಾದಿತ್ವಾಭಾವಾಚ್ಚ ನ ಭೇದವಾಕ್ಯಾನಾಂ ದೌರ್ಬಲ್ಯಮ್ |

ನ ಚ ಪ್ರಮಾಣಬಹುತ್ವೇ ದೌರ್ಬಲ್ಯಮ್ | ದಾರ್ಢ್ಯಮೇವ ಹಿ ಬಹುವಾಕ್ಯ ಸಂವಾದೇ
ದೃಷ್ಟಮ್ | ತಥಾ ಸತಿ ಅಭ್ಯಾಸಾದೇರಪ್ರಮಾಣ್ಯಹೇತುತ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್ | ಅಭ್ಯಾಸಸ್ಯ ಚ
ತಾತ್ಪರ್ಯಲಿಂಗತ್ವಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸಿದ್ಧಮ್ | ತದನಙ್ಗೀಕಾರೇ ತತ್ರಕ್ಷೇಪಿ 'ತತ್ತ್ವಮಸಿ'
ಇತಿ ನವಕೃತ್ವೋಽಭ್ಯಾಸಾದನುವ ದಕತ್ವೇನಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸ್ಯಾತ್ |
ಪ್ರಥಮವಾಕ್ಯೇನೈವ ಯಸ್ಯಾಸಿದ್ಧಂ ತದರ್ಥಮಪರಮಿತ್ಯುಕ್ತೇ ಪ್ರತ್ಯ ಕ್ಷಾದಿನಾ
ಭೇದೋ ಯೇನಾನಿಶ್ಚಿತಸ್ತದರ್ಥಮಪರಂ ವಾಕ್ಯಮಿತ್ಯುತ್ತರಮ್ | ತಸ್ಮಾತ್ ಬಹು
ಪ್ರಮಾಣಸಂವಾದಿತ್ವೇ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಮೇವ |

ಅತಃ ಸರ್ವಪ್ರಮಾಣವಿರುದ್ಧತ್ವಾತ್ ನಾಭೇದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ವಾಕ್ಯಸ್ಯ | ಕಿನ್ತು ವಿಷ್ಣೋಃ
ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ ಏವ ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಸರ್ವಾಗಮಾನಾಮ್ |

ತಥಾ ಚೋಕ್ತಂ ಭಗವತಾ -

ದ್ವಾವಿಮೌ ಪುರುಷೌ ಲೋಕೇ ಕ್ಷರಾಶ್ಚಾಕ್ಷರ ಏವ ಚ |

ಕ್ಷರಃ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಕೂಟಸ್ಥೋಕ್ಷರ ಉಚ್ಯತೇ ||

ಉತ್ತಮಃ ಪುರುಷಸ್ತ್ವನ್ಯಃ ಪರಮಾತ್ಮೈತ್ಯದಾಹೃತಃ |

ಯೋ ಲೋಕತ್ರಯಮಾವಿಶ್ಯ ಭಿಭರ್ತ್ಯವ್ಯಯ ಈಶ್ವರಃ |

ಯಸ್ಮಾತ್ ಕ್ಷರಮತೀತೋಽಹಮಕ್ಷರಾದಪಿ ಚೋತ್ತಮಃ |

ಅತೋಽಸ್ಮಿ ಲೋಕೇ ವೇದೇ ಚ ಪ್ರಥಿತಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |

ಯೋ ಮಾಮೇವಮಸಮ್ನೂಢೋ ಜಾನಾತಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ |

ಸ ಸರ್ವವಿದ್ಭಜತಿ ಮಾಂ ಸರ್ವಭಾವೇನ ಭಾರತ |

ಇತಿ ಗುಹ್ಯತಮಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮಿದಮುಕ್ತಂ ಮಯಾಽನಘ |

ಏತದ್ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ಸ್ಯಾತ್ ಕೃತಕೃತ್ಯಶ್ಚ ಭಾರತ || ಚ |

ಸರ್ವೋತ್ಕರ್ಷೇ ದೇವದೇವಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯಂ ನೈವ ಚಾನ್ಯತ್ರ ಸತ್ಯಮ್ |

ಅವಾಂತರಂ ತತ್ಪರತ್ತಂ ತದನ್ಯತ್ ಸರ್ವಾಗಮಾನಾಂ ಪುರುಷಾರ್ಥಸ್ತತೋಽತಃ ||

ಇತಿ ಪೈಙ್ಗುಶ್ರುತಿಃ ||

ಮುಖ್ಯಂ ಚ ಸರ್ವವೇದಾನಾಂ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಶ್ರೀಪತೇಃ ಪರಮ್ |

ಉತ್ಕರ್ಷೇ ತು ತದನ್ಯತ್ರ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಸ್ಯಾದವಾಂತರಮ್ | ಇತಿ ಮಹಾವರಾಹೇ |

ಯುಕ್ತಂ ಚ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸರ್ವೋತ್ಕರ್ಷೇ ಏವ ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಸರ್ವಾಗಮಾನಾಮ್ |

ಮೋಕ್ಷೋ ಹಿ ಸರ್ವಪುರುಷಾರ್ಥೋತ್ತಮಃ -

ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಾಃ ಸರ್ವೇಽಪಿ ನ ನಿತ್ಯಾ ಮೋಕ್ಷ ಏವ ಹಿ |

ನಿತ್ಯಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ತದರ್ಥಾಯ ಯತೇತ ಮತಿಮಾನ್ ನರಃ ||

ಇತಿ ಭಾಲ್ಗವೇಯಶ್ರುತಿಃ ||

ಅನಿತ್ಯತ್ವಾತ್ ಸದುಃಖತ್ವಾನ್ನ ಧರ್ಮಾದ್ಯಾಃ ಪರಂ ಸುಖಮ್ |

ಮೋಕ್ಷ ಏವ ಪರಾನಂದಃ ಸಂಸಾರೇ ಪರಿವರ್ತತಾಮ್ || ಇತಿ ಚ ಭಾರತೇ |

ಮೋಕ್ಷಶ್ಚ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಸಾದೇನ ವಿನಾ ನ ಲಭ್ಯತೇ -

ಯಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಾತ್ ಪರಮಾರ್ತಿರೂಪಾದಸ್ಮಾತ್ ಸಂಸಾರಾನ್ಮುಚ್ಯತೇ ನಾಪರೇಣ |

ನಾರಾಯಣೋಽಸೌ ಪರಮೋ ವಿಚಿನ್ಮೋ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ ಕರ್ಮಪಾಶಾದಮುಷ್ಮಾತ್ ||

ಇತಿ ಚ ನಾರಾಯಣಶ್ರುತಿಃ |

ನಾಯಮಾತ್ಮಾ ಪ್ರವಚನೇನ ಲಭ್ಯೋ ನ ಮೇಧಯಾ ನ ಬಹುನಾ ಶ್ರುತೇನ |
ಯಮೇವೈಷ ವೃಣುತೇ ತೇನ ಲಭ್ಯಸ್ತಸ್ಯೈಷ ಆತ್ಮಾ ವಿವೃಣುತೇ ತನೂಂ ಸ್ವಾಮ್ ||

ಇತಿ ಕಠಶ್ರುತಿಃ ||

ತೇಷಾಮಹಂ ಸಮುದ್ಧರ್ತಾ ಮೃತ್ಯುಸಂಸಾರಸಾಗರಾತ್ |
ಭವಾಮಿ ನ ಚಿರಾತ್ ಪಾರ್ಥ ಮಯ್ಯಾವೇಶಿತಚೇತಸಾಮ್ ||

ಇತಿ ಭಗವದ್ಭವಚನಮ್ ||

ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಸಂಹಾರಾ ನಿಯತಿರ್ಜ್ಞಾನಮಾವೃತಿಃ |
ಬನ್ಧಮೋಕ್ಷೌ ಚ ಪುರುಷಾದ್ಯಸ್ಮಾತ್ ಸ ಹರಿರೇಕರಾಟ್ || ಇತಿ ಸ್ಕಾನ್ದೇ |
ಅಜ್ಞಾನಾಂ ಜ್ಞಾನದೋ ವಿಷ್ಟುರ್ಜ್ಞಾನೀನಾಂ ಮೋಕ್ಷದಶ್ಚ ಸಃ |
ಆನಂದಶ್ಚ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಸ ಏವೈಕೋ ಜನಾರ್ದನಃ || ಇತಿ ಚ |
ಬನ್ಧಕೋ ಭವಪಾಶೇನ ಭವಪಾಶಾಚ್ಚ ಮೋಚಕಃ |
ಕೈವಲ್ಯದಃ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಟುರೇವ ನ ಸಂಶಯಃ || ಇತಿ ಚ |

ಪ್ರೀತಿಶ್ಚ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಜ್ಞಾನಾದೇವ ವಿಶೇಷತೋ ದೃಷ್ಟಾ | ನಾಭೇದಜ್ಞಾನಾತ್ |
ಅಭೇದಜ್ಞಾನಾದಪ್ರೀತಿರೇವೋತ್ತಮಾನಾಂ ಭವತಿ | ಘಾತಯಂತಿ ಹಿ ರಾಜಾನೋ
ರಾಜಾಃ ಹಮಿತಿ ವದಂತಮ್ | ದದತಿ ಚ ಸರ್ವಮಭಿಪ್ರೇತಂ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಂ ವದತಃ |

ನ ತಾದೃಷೀ ಪ್ರೀತಿರೀಡ್ಯಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರ್ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಜ್ಞಾತರಿ ಯಾದೃಶೀ ಸ್ಯಾತ್ |
ತತ್ಪ್ರೀಣನಾನೋಕ್ಷಮಾಪ್ನೋತಿ ಸರ್ವಸ್ತತೋ ವೇದಾಸ್ತತ್ಪರಾಃ ಸರ್ವ ಏವ ||

- ಇತಿ ಸೌಪರ್ಣಶ್ರುತಿಃ |

ಯೇ ಮಾಮೇವಮಸಮ್ಮೂಢೋ ಜಾನಾತಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ |
ಸ ಸರ್ವವಿದ್ಭಜತಿ ಮಾಂ ಸರ್ವಭಾವೇನ ಭಾರತ ||

ಇತಿ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಜ್ಞಾನಾದೇವ ಪರಮಾ ಪ್ರೀತಿರ್ಭಗವತಾ ಸ್ವಯಮೇವಾಭಿಹಿತಾ |
ಅತೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷ ಏವ ಸರ್ವಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತೀನಾಂ ಮಹಾ ತಾತ್ಪರ್ಯಮ್ |
ನ ಚಾಭೇದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯಮಿತ್ಯತ್ರ ಕಿಂಚಿದ್ಭಿನ್ನಮ್ |
ನ ಚ ವಿಶೇಷಣವಿಶೇಷ್ಯತಯಾ ಭೇದಸಿದ್ಧಿಃ | ವಿಶೇಷಣವಿಶೇಷ್ಯಭಾವಶ್ಚಭೇದಾಪೇಕ್ಷಃ |
ಧರ್ಮಪ್ರತಿಯೋಗ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ ಭೇದಸಿದ್ಧಿಃ | ಭೇದಾಪೇಕ್ಷಂ ಚ
ಧರ್ಮಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಮಿತ್ಯನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಯತಯಾ ಭೇದಸ್ಯಾಯುಕ್ತಿಃ | ಪದಾರ್ಥ
ಸ್ವರೂಪತ್ವಾದ್ಯೇದಸ್ಯ | ನ ಚ ಧರ್ಮಪ್ರತಿಯೋಗ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ ಭೇದಸ್ಯಾ-
ಸ್ವರೂಪತ್ವಮ್ | ಐಕ್ಯವತ್ ಸ್ವರೂಪಸ್ಯೈವ ತಥಾತ್ವಾತ್ | ಸ್ವರೂಪಸಿದ್ಧಾವಪಿ

ತದಸಿದ್ಧಿಶ್ಚ ಜೀವೇಶ್ವರೈಕ್ಯಂ ವದತಃ ಸಿದ್ಧೇವ | ಭೇದಸ್ತು ಸ್ವರೂಪದರ್ಶನ ಏವ ಸಿದ್ಧಃ |
ಪ್ರಾಯಃ ಸರ್ವತೋ ವಿಲಕ್ಷಣಂ ಹಿ ಪದಾರ್ಥಸ್ವರೂಪಂ ದೃಶ್ಯತೇ | ಅಸ್ಯ ಭೇದ ಇತಿ
ತು ಪದಾರ್ಥಸ್ಯ ಸ್ವರೂಪಮಿತಿವತ್ | ಯದಿ ನ ಸ್ವರೂಪಂ ಭೇದಸ್ತದಾ ಪದಾರ್ಥೇ
ದೃಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಯಃ ಸರ್ವತೋ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಂ ತಸ್ಯ ನ ಜ್ಞಾಯತೇ | ಅಜ್ಞಾತೇ ಚ
ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯೇ ಆತ್ಮನಿ ಘಟ ಇತ್ಯಪಿ ಸಂಶಯಃ ಸ್ಯಾತ್ | ನ ಹಿ ಕಶ್ಚಿತ್ ತಥಾ ಸಂಶಯಂ
ಕರೋತಿ | ಜ್ಞಾತ್ವೈವ ಪ್ರಾಯಃ ಸರ್ವತೋ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಂ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದೇವ ಸದೃಶೇ
ಸಂಶಯಂ ಕರೋತಿ | ನ ಹ್ಯಾತ್ಮನಿ 'ಅಹಂ ದೇವದತ್ತೋ ನ ವಾ ' ಇತಿ ಕಸ್ಯಚಿತ್
ಸಂಶಯೋ ಭವತಿಸಾಮಾನ್ಯತಃ ಸರ್ವವೈಲಕ್ಷಣ್ಯೇ ಜ್ಞಾತ ಏವ ಘಟತ್ವಾದಿಜ್ಞಾನಮ್ |
ಅತೋ ನಾನೋನ್ಯಾಶ್ರಯತಾ |

ನ ಚ ಯುಗಪಜ್ಞಾ ನಾನುತ್ತತ್ತಿದೋಷಃ | ಯಥಾ ಯುಗಪದೇವ ದೀಪಸಹಸ್ರದರ್ಶನೇ
ಸಾಮಾನ್ಯತಃ ಸರ್ವೇ ಜ್ಞಾಯಂತ ಏವ ತಥಾ ಸ್ಯಾತ್ | ಏಕಸ್ಮಿನ್ನೇವ ವಸ್ತುನಿ
ವಿಶೇಷಸ್ತೈರಪ್ಯಙ್ಗೀಕೃತ ಏವ | 'ನೇತಿ ನೇತಿ' ಇತ್ಯತ್ರ ಸರ್ವವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಾಙ್ಗೀಕಾರಾತ್ |
ವಿಶೇಷಾನಙ್ಗೀಕಾರೇ ಚ ಪುನರುಕ್ತೇಃ | ನ ಚ ಘಟಾದ್ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಮೇವ
ಪಟಾದ್ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಮ್ | ಅನುಭವವಿರೋಧಾತ್ | ತಸ್ಮಾದ್ಭೇದದರ್ಶನಂ ಯುಕ್ತಮೇವ |
ಯಚ್ಚ ಪ್ರಮಾಣದೃಷ್ಟಾನಾಮಪಿ ಪದಾರ್ಥಾನಾಮ್ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಕಲ್ಪನಮ್ , ತಚ್ಚ
ಪ್ರಮಾಣವಿರುದ್ಧತ್ವಾದೇವ ಪ್ರಕಾಶತಸ್ಕರತ್ವಮ್ |

ನ ಹಿ ಪ್ರಮಾಣದೃಷ್ಟಸ್ಯ ತರ್ಕಬಾಧ್ಯತ್ವಮ್ , ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿವಿರುದ್ಧಾನಾಂ ತರ್ಕಾ-
ಭಾಸತ್ವನಿಯಮಾತ್ | ಶುಕ್ಲ್ಯಾದೇಃ ರಜತಾದಿಪ್ರತೀತೇರಪಿ ಬಲವತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ-
ವಿರುದ್ಧತ್ವಾದೇವ ಭ್ರಮತ್ವಂ, ನ ತರ್ಕಮಾತ್ರಾತ್ |

ತರ್ಕಮಾತ್ರೇಣ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಬಾಧನೇ ಭೂತಚತುಷ್ಟಯಸ್ಯಾಬಾದೇಃ ಪೃಥಿವೀತ್ವಾದೃಷ್ಟೇಃ
ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಅಪಿ ಪೃಥಿವೀತ್ವಂ ನ ಸ್ಯಾತ್ | ಅತೋ ನ ತರ್ಕಮಾತ್ರತ ಏವ ದೃಷ್ಟಸ್ಯ
ಭ್ರಾಂತಿತ್ವಂ ಕಲ್ಪಮ್ | ಅತಃ ಸರ್ವಭೇದನಿರಾಸಕತರ್ಕಸ್ಯ ಸರ್ವಶ್ರುತಿ-
ಸ್ಮೃತಿಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಮಾನವಿರುದ್ಧತ್ವಾನ್ನಿ ತರಾಮಾಭಾಸತ್ವಮೇವ |

ನ ಚ ಪರಮಾರ್ಥತೋ ಭೇದಾಭಾವಃ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಃ ಸೋಽಸ್ತೀತಿ ವಾಚ್ಯಮ್ |
ಸದಸದ್ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯೇ ಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಾತ್ | ಅಸತಃ ಖ್ಯಾತ್ಯಯೋಗಾದಿತಿ
ವದತೋಽಸತಃ ಖ್ಯಾತಿರಭೂತ್, ನ ವಾ | ಯದಿ ನಾಭೂತ್ , ನ ತತ್ತ್ಯಾತಿ-
ನಿರಾಕರಣಮ್ | ಯದ್ಯಭೂತ್, ನ ತಥಾಪಿ | ನ ಚಾಸತೋ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಂ ತತ್ರ ತೀತಿಂ
ವಿನಾ ಜ್ಞಾಯತೇ | ನ ಚ ಶುಕ್ತೇ ರಜತತ್ವಂ ಸದ್ವಿಲಕ್ಷಣಮ್ | 'ಅಸದೇವ ರಜತಂ

ಪ್ರತ್ಯಭಾತ್ ಇತ್ಯನುಭವಾತ್ | ನ ಚ ಪ್ರತೀತತ್ವಾದಸತ್ತ್ವಾಭಾವಃ | ಅಸತಃ
ಸತ್ತ ಪ್ರತೀತಿಃ ಸತೋಽಸತ್ತ ಪ್ರತೀತಿರಿತ್ಯನ್ಯಥಾಪ್ರತೀತೇರೇವ ಭ್ರಾಂತಿತ್ವಾತ್ |
ನ ಚಾಸತೋ ಭ್ರಾಂತಾವಪಿ ಪ್ರತೀತಿನಾಸ್ತೀತಿ ವಾಚ್ಯಮ್ | ಅನಿರ್ವಚನೀಯ-
ಪರಮಾರ್ಥತ್ವಸ್ಯ ಅಸತ ಏವ ದೃಷ್ಟ್ಯಜ್ಞೇಕಾರಾತ್ | ನ ಚ ತದಪಿ
ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯಮನವಸ್ಥಿತೇಃ | ಪ್ರಥಮಾನಿರ್ವಚನೀಯಾಸಿದ್ಧ್ಯಾ ಸರ್ವಾಸಿದ್ಧಿರಿತಿ
ಮೂಲಕ್ಷತಿಃ | ಅನಿರ್ವಚನೀಯತ್ವೇ ರಜತಸ್ಯಾನಿರ್ವಚನೀಯಮಿದಂ ರಜತಮಿತಿ
ಬಾಧಕಜ್ಞಾನಮುತ್ತದ್ಯೇತ | ಮಿಥ್ಯಾಶಬ್ದಸ್ತ ಭಾವವಾಚೀ |
ನ ಚ ಸದಸದ್ವಿಲಕ್ಷಣಂ ನಾಮಾಸ್ತೀತ್ಯತ್ರ ಕಿಂಚಿದನ್ಯಾನಮ್ | ಅನುಭವವಿರೋಧಶ್ಚ
ತತ್ಕ್ಷೇ | ಸದಸತೋರ್ವ್ಯಯೋರೇವ ಸರ್ವೈರನುಭೂಯಮಾನತ್ವಾತ್ |
ಅತೋಽನಿರ್ವಚನೀಯಾಭಾವಾದಸತಃ ಪ್ರತೀತ್ಯನಜ್ಞೇಕಾರಾತ್ ಪ್ರತೀಯ-
ಮಾನತ್ವಾಚ್ಚ ಭೇದಸ್ಯ ಸತ್ತ ಪ್ರಾಪ್ತೇರ್ನಾನ್ವಿಧಿಯತ್ವಂ ಯುಜ್ಯತೇ |
ಕಥಂ ಚ ಶ್ರುತಿಸಿದ್ಧೋ ಜೀವಪರಭೇದೋ ನಿರಾಕ್ರಿಯತೇ | ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿತ್ವೇ ಚ ಶ್ರುತೇಃ
ಕಥಮೈಕೈಸ್ಯ ಸತ್ಯತ್ವಮ್ | ಕಥಂಚೈವಂವಾದಿನಾಂ ವೇದವಾದಿತ್ವಮ್ | ವೇದೋಕ್ತಸ್ಯ
ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾಜ್ಞೇಕಾರಾದೇವ ಹ್ಯವೇದವಾದಿತ್ವಂ ಬೌದ್ಧಾದೀನಾಮಪಿ |
ಅತೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ ಏವ ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಸರ್ವಾಗಮಾನಾಮ್ |
ಕಥಂ ಚ ಜೀವಪರಮಾತ್ಮೈಕೈ ಸರ್ವಶ್ರುತೀನಾಂ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಯುಜ್ಯತೇ |
ಸರ್ವಪ್ರಮಾಣವಿರುದ್ಧತ್ವಾತ್ | ತಥಾ ಹ್ಯನುಭವವಿರೋಧಃ | ನ ಹಿ 'ಅಹಂ ಸರ್ವಜ್ಞಃ
ಸರ್ವೇಶ್ವರಃ ನಿರ್ದುಃಖಃ ನಿರ್ದೋಷಃ' ಇತಿ ಕಸ್ಯಚಿದನುಭವಃ | ಅಸ್ತಿ ಚ
ತದ್ವಿಪರ್ಯಯೇಣಾನುಭವಃ | ನ ಚ ಮಿಥ್ಯಾನುಭವೋಽಯಮ್ | ತದ್ವಿಪರೀತ-
ಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಾತ್ |
ನ ಚಾಭೇದೇ ಕಶ್ಚಿದಾಗಮಃ | ಸನ್ತಿ ಚ ಭೇದೇ ಸರ್ವಾಗಮಾಃ | ತಥಾಹಿ |
ಅತತ್ತ್ವಮನೀತಿ ನವಕೃತ್ವ ಉಪದೇಶಃ ಸದೃಷ್ಟಾಂತಕಃ | ನ
ಚಾಯಮಭೇದೋಪದೇಶಃ |
" ಸ ಯಥಾ ಶಕುನಿಃ ಸೂತ್ರೇಣ ಪ್ರಬದ್ಧಃ.... ಸನ್ಮೂಲಾಃ ಸೋಮೈಮಾಃ ಸರ್ವಾಃ
ಪ್ರಜಾಃ ಸದಾಯತನಾಃ ಸತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಃ || 01 ||
ಯಥಾ ಸೋಮ್ಯ ಮಧು ಮಧುಕೃತೋ ನಿಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ ನಾನಾತ್ಯಯಾನಾಂ ವೃಕ್ಷಾಣಾಂ
ರಸಾನಾಂ ಸಮವಹಾರಮೇಕತಾಂ ಗಮಯಂತಿ ತೇ ಯಥಾ ತತ್ರ ನ ವಿವೇಕಂ
ಲಭಂತೇಽಮುಷ್ಯಾಹಂ ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ರಸೋಽಸ್ಮಿ ಅಮುಷ್ಯಾಹಂ ವೃಕ್ಷಸ್ಯ

ರಸೋಽಸ್ಮಿತ್ಯೇವಮೇವ ಖಲು ಸೋಮ್ಯೇಮಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸತಿ ಸಮ್ಪದ್ಯ ನ
ವಿದುಃ ಸತಿ ಸಮ್ಪತ್ಸ್ಯಾ ಮಹ ಇತಿ | ತ ಇಹ ವ್ಯಾಘ್ರೋ ವಾ ಸಿಂಹೋ ವಾ ವೃಕೋ ವಾ
ವರಾಹೋ ವಾ ಕೀಟೋ ವಾ ಪತಙ್ಗೋ ವಾ ದಂಶೋ ವಾ ಮಶಕೋ ವಾ
ಯದ್ಯದ್ಭವಂತಿ ತತ್ ತದಾ ಭವಂತಿ || 02 ||

ಯಥಾಸೋಮ್ಯೇಮಾ ನದ್ಯಃ ಪುರಸ್ತಾತ್ ಪ್ರಾಚ್ಯಃ ಸ್ಯಂತೇ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪ್ರತೀಚ್ಯಂತಾಃ
ಸಮುದ್ರಾತ್ ಸಮುದ್ರಮೇವಾಪಿಯಂತಿ | ಸ ಸಮುದ್ರ ಏವ ಭವತಿ | ತಾ ಯಥಾ ತತ್ರ
ನ ವಿವೇಕಂ ಲಭಂತೇ ನ ವಿದುರಿಯಮಹಮಸ್ಮಿ ಇಯಮಹಮಸ್ಮಿತಿತ್ಯೇವಮೇವ
ಖಲು ಸೋಮ್ಯೇಮಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸತ ಆಗಮ್ಯ ನ ವಿದುಃ ಸದ ಆಗಚ್ಛಾಮಹ
ಇತಿ | ತ ಇಹ ವ್ಯಾಘ್ರೋ ವಾ ಸಿಂಹೋ ವಾ ವೃಕೋ ವಾ ವರಾಹೋ ವಾ ಕೀಟೋ
ವಾ ಪತಙ್ಗೋ ವಾ ದಂಶೋ ವಾ ಮಶಕೋ ವಾ ಯದ್ಯದ್ಭವಂತಿ ತತ್ ತದಾ ಭವಂತಿ ||
03 ||

ಸ ಏಷ ಜೀವೇನಾತ್ಮನಾಽನುಪ್ರಭೂತಃ ಪೇವೀಯಮಾನೋ ಮೋದಮಾನಸ್ತಿಷ್ಠತಿ |
ಅಸ್ಯ ಯದೈಕಾಂ ಶಾಖಾಂ ಜೀವೋ ಜಹಾತಿ ಅಥ ಸಾ ಶುಷ್ಯತಿ || 04 ||

ನ್ಯಗ್ರೋಧಫಲಮತ ಆಹರೇತಿ ಇದಂ ಭಗವ ಇತಿ ಭಿನ್ನೀತಿ ಭಿನ್ನಂ ಭಗವ ಇತಿ ಕಿಮುತ್ರ
ಪಶ್ಯಸೀತಿ ಅಣ್ವ್ಯ ಇವ ಇಮಾ ಧಾನಾ ಭಗವ ಇತಿ ಆಸಾಂ ಅಙ್ಗ ಏಕಾಂ ಭಿನ್ನೀತಿ
ಭಿನಾನಾ ಭಗವ ಇತಿ ಕಮತ್ರ ಪಶ್ಯಸೀತಿ ನ ಕಿಞ್ನನ ಭಗವ ಇತಿ | ತಂ ಹೋವಾಚ
ಯಂ ವೈ ಸೋಮ್ಯ ಏತಮಣಿಮಾನಂ ನ ನಿಭಾಲಯಸೇಽಸ್ಯ ಸೋಮ್ಯೈಷೋಽಣಿಮ್ನ
ಏವಂ ಮಹಾನ್ ನ್ಯಗ್ರೋಧಸ್ತಿಷ್ಠತಿ || 05 ||

ಲವಣಮೇತದುದಕೇಽವಧಾಯ ಮಾ ಪ್ರಾತರುಪಸೀದಥಾ ಇತಿ ತದ್ಧ ತಥಾ ಚಕಾರ ತಂ
ಹೋವಾಚ ಯದ್ಗೋಷಾ ಲವಣಮೇತದುದಕೇಽವಧಾ ಅಙ್ಗ ತದಾಹರೇತಿ
ತದ್ಧಾವಮೃಶ್ಯ ನ ವಿವೇದ ಯಥಾ ವಿಲೀನಮೇವಾಙ್ಗಾಸ್ಯಾಂತಾದಾ ಚಾಮೇತಿ
ಕಥಮಿತಿ ಲವಣಮಿತಿ ಮಧ್ಯಾದಾಚಾಮೇತಿ ಕಥಮಿತಿ ಲವಣಮಿತಿ
ಅನ್ತ್ಯಾದಾಚಾಮೇತಿ ಕಥಮಿತಿ ಲವಣಮಿತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಸ್ಯೈತದಥ ಮಾ ಉಪಸೀದಥಾ
ಇತಿ ತದ್ಧ ತಥಾ ಚಕಾರ ತಚ್ಚಶ್ಚತ್ ಸಂವರ್ತತೇ | ತಂ ಹೋವಾಚಾತ್ರ ವಾವ
ಸೋಮ್ಯೇತಮಣಿಮಾನಂ ನ ನಿಭಾಲಯಸೇ ಅತ್ಯೈವ ಕಿಲೇತಿ || 06 ||

ಯಥಾ ಸೋಮ್ಯ ಪುರುಷಂ ಗನ್ಧಾರೇಭ್ಯೋಽಭಿನದ್ಧಾಕ್ಷಮಾನೀಯ ತಂ ತತೋಽತಿಜನೇ
ವಿಸೃಜೇತ್ || 07 ||

ಅಥ ಯದಾಸ್ಯ ವಾಜ್ ಮನಸಿ ಸಮ್ಪದ್ಯತೇ ಮನಃ ಪ್ರಾಣೇ ಪ್ರಾಣಸ್ತೇಜಸಿ ತೇಜಃ
ಪರಸ್ಯಾಂ ದೇವತಾಯಾಂ ತಾವನ್ನ ವಿಜಾನಾತಿ || 08 ||

ಪುರುಷಂ ಸೋಮ್ಯೋತ ಹಸ್ತಗೃಹೀತಮಾನಯನ್ತಿ ಅಪಹಾರ್ಷೀತ್ ಸ್ತೇಯಮಕಾರ್ಷೀತ್
ಪರಶುಮಸ್ಮೈ ತಪತೇತಿ | ಸ ಯದಿ ತಸ್ಯ ಕರ್ತಾ ಭವತಿ ತತ ಏವಾನ್ಯತಮಾತ್ಮಾನಂ
ಕುರುತೇ ಸೋಽನ್ಯತಾಭಿಸನ್ೋಽನ್ಯತೇನಾತ್ಮಾನಮನ್ತರ್ಧಾಯ ಪರಶುಂ ತಪ್ತಂ
ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾತಿ ಸ ದಹ್ಯತೇಽಥ ಹನ್ಯತೇ, ಅಥ ಯದಿ ತಸ್ಯಾಕರ್ತಾ ಭವತಿ ತತ ಏವ
ಸತ್ಯಮಾತ್ಮಾನಂ ಕುರುತೇ | ಸ ಸತ್ಯಾಭಿಸನ್ಃ ಸತ್ಯೇನಾತ್ಮಾನಮನ್ತರ್ಧಾಯ
ಪರಶುಂ ತಪ್ತಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣಾತಿ ಸ ನ ದಹ್ಯತೇಽಥ ಮುಚ್ಯತೇ | ಏವಮೇವ ಖಲು
ಸೋಮ್ಯ ಆಚಾರ್ಯವಾನ್ ಪುರುಷೋ ವೇದ |" ಇತಿ ಸ್ಥಾನನವಕೇಽಪಿ ಭೇದ ಏವ
ದೃಷ್ಟಾನ್ತಾಭಿಧಾನಾತ್ |

ನಹಿ ಶಕುನಿಸೂತ್ರಯೋಃ, ನಾನಾವೃಕ್ಷರಸಾನಾಂ, ನದೀಸಮುದ್ರಯೋಃ,
ಜೀವವೃಕ್ಷಯೋಃ, ಅಣಿಮಧಾನಯೋಃ , ಲವಣೋದಕಯೋಃ, ಗನ್ಧಾರಪುರುಷಯೋಃ,
ಅಜ್ಞಪ್ರಾಣಾದಿನಿಯಾಮಕಯೋಃ , ಸ್ತೇನಾಪಹರ್ಯಯೋಶ್ಚೈಕೈಮ್ |

ಸತಿ ಸಮ್ಪದ್ಯ ನ ವಿದುಃ ಸತಿ ಸಮ್ಪತ್ಯಾ ಮಹ ಇತಿ , ತ ಇಹ ವ್ಯಾಘ್ರೋ ವಾ ಸಿಂಹೋ
ವೇತಿ, ಸತ ಆಗಮ್ಯ ನ ವಿದುಃ ಸತ್ ಆಗಚ್ಛಾಮಹ ಇತಿ , ತ ಇಹ ವ್ಯಾಘ್ರೋ ವಾ
ಸಿಂಹೋ ವೇತಿ ಭೇದಾಪರಿಜ್ಞಾನೇನಾನರ್ಥವಚನಾಚ್ಚ |

ನ ಹಿ ಗೃಹಾದಾಗತಸ್ಯ ಗೃಹೇ ಪ್ರವಿಷ್ಟಸ್ಯ ಚ ತದೈಕೈಮ್ | 'ತಾಃ ಸಮುದ್ರಾತ್
ಸಮುದ್ರಮೇವಾಪಿಯನ್ತಿ ಸ ಸಮುದ್ರ ಏವ ಭವತಿ' ಇತ್ಯತ್ರಾಪಿ ಭೇದೇ ಏವೋಚ್ಯತೇ,
ಅನ್ಯಥಾ ತಾಃ ಸಮುದ್ರ ಏವ ಭವಂತೀತಿ ವ್ಯಪದೇಶಃ ಸ್ಯಾತ್ | ಅತೋ ನದ್ಯಃ
ಸಮುದ್ರಾದಾಗಚ್ಛಂತಿ ತಂ ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಚ ಸಮುದ್ರಸ್ತು ಸ ಏವ ನೈತಾಸಾಂ ಸಮುದ್ರತ್ವಂ
ಭವತೀತ್ಯರ್ಥಃ |

ನ ಹಿ ಭಿನ್ನಾನಾಂ ನದೀಜಲಪರಮಾಣೂನಾಂ ಸಮುದ್ರಾಣುಭಿರೈಕೈಮ್ ಯುಜ್ಯತೇ |
ತಥಾ ಸತಿ ಮಹಾಜನಸಮಿತೌ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾನಾಂ ದ್ವಿತ್ರಾಣಾಂ ತದೈಕೈಮ್ ಸ್ಯಾತ್ | ನ ಚ
ತದುಜ್ಯತೇ ಭೇದಾನುಭವಾತ್ |

ಸ್ವಂ ಹ್ಯಪೀತೋ ಭವತೀತ್ಯತ್ರಾಪಿ ಸ್ವ ಇತಿ ಪರಮಾತ್ಮನೋಽಭಿಧಾನಮ್ | 'ಸ್ವಾತ್ಮನಾ
ಚೋತ್ತರಯೋಃ' ಇತಿ ಸೂತ್ರಾತ್ -

ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯಾತ್ ಸ್ವ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತ ಆತ್ಮಾಯಂ ಚಾತತತ್ವತಃ |

ಬ್ರಹ್ಮಾಯಂ ಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವಾದ್ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಟುರವ್ಯಯಃ || ಇತಿ ಪರಮೋಪನಿಷದಿ|

ಅಪೀತ ಇತ್ಯತ್ರಾಪಿ ಪ್ರವೇಶಮಾತ್ರಮ್ | ಸ್ವಮಿತಿ ದ್ವಿತೀಯಾನಿರ್ದೇಶಾತ್ |
ಏಕೀಭಾವವಿವಕ್ಷಾಯಾಂ ಸ್ವೇನೇತಿ ನಿರ್ದೇಶಃ ಸ್ಯಾತ್ |

ಸ್ವಂ ಕುಲಾಯಂ ಯಥಾಸಪೀತಃ ಪಕ್ಷೇ ಸ್ಯಾದೇವಮೀಶ್ವರಮ್ |
ಅಪ್ಯೇತಿ ಜೀವಃ ಪ್ರಸ್ವಾಪೇ ಮುಕ್ತೌ ಚಾನ್ಯೋಽಪಿ ಸನ್ ಸದಾ || ಇತಿ ಚ |

‘ಏವಮೇವ ಖಲು ಸೋಮ್ಯ ಏತನ್ಮನೋ ದಿಶಂ ದಿಶಂ ಪತಿತ್ವಾ
ಅನ್ಯತ್ರಾಯತನಮಲಬ್ಧ್ವಾ ಪ್ರಾಣಮೇವೋಪಾಶ್ರಯತೇ’ ಇತ್ಯತ್ರಾಪಿ ಮನ ಇತಿ
ಜೀವಃ, ಪ್ರಾಣ ಇತಿ ಪರಮಾತ್ಮಾ | ಯತ್ರಾಯಂ ಪುರುಷಃ ಸ್ವಪಿತಿ ನಾಮ ಇತಿ
ತಯೋರೇವ ಪ್ರಸ್ತುತತ್ವಾತ್ |

ಮನನಾನ್ಮನ ಉದ್ದಿಷ್ಟಃ ಪುಧ್ಲೋ ನಿರಯಂ ಗಿರನ್ |
ಕರ್ಮಾನುಶಯನಾಚ್ಚೈವ ಸಂಸಾರ್ಯಾನುಶಯೀ ಸ್ಯತಃ || ಇತಿ ಚ
ಪರಮೋಪನಿಷದಿ|
ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಾಣಯನಾದೇಷಃ ಸಾಧುತ್ವಾತ್ ಸನ್ ಹರಿಃ ಸ್ಯತಃ | ಇತಿ ಚ |

ಸನ್ಮೂಲಾಃ ಸೋಮ್ಯೇಮಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸದಾಯತನಾಃ ಸತ್ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಇತ್ಯತ್ರಾಪಿ
ಭೇದ ಏವ ಪ್ರತೀಯತೇ |

ಸ್ರಷ್ಟೃತ್ವಾದಾಶ್ರಯತ್ವಾಚ್ಚ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಚ ಪ್ರತಿ ಪ್ರತಿ |
ಸ್ಥಾಪನಾಚ್ಚ ವಿಭುವಿಷ್ಟುರನ್ಯಃ ಸಂಸಾರಿಣೋ ಮತಃ || ಇತಿ ಚ |

ಅನೇನ "ಜೀವೇನಾತ್ಮನಾನುಪ್ರವಿಶ್ಯ ನಾಮರೂಪೇ ನ್ಯಾಕರವಾಣೇತಿ ಸ ಏಷ
ಜೀವೇನಾತ್ಮನಾನುಪ್ರಭೂತಃ ಪೇದೀಯಮಾನೋ ಮೋದಮಾನಸ್ತಿಷ್ಠತೀ"
ಇತ್ಯತ್ರಾಪಿ ಜೀವಶಬ್ದೇನ ಪರಮಾತ್ಮಾಭಿಹಿತಃ | "ಜೀವ ಇತಿ ಭಗವತೋಽ-
ನಿರುದ್ಧಸ್ಯಾಖ್ಯಾ" ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ |

ವಿಷ್ಟುರ್ಜೀವ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಸತತಂ ಪ್ರಾಣಧಾರಣಾತ್ |
ಸ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಶರೀರಂ ಚ ಸ್ಥಾವರಂ ಜಙ್ಗಮಂ ತಥಾ ||

ಮಹಾಭೂತಾನಿ ಚ ವಿಭುಸ್ತ್ರಿವೃತ್ತರಣಪೂರ್ವಕಮ್ |
ಸಂಸಾರಿಣಂ ಭ್ರಾಮಯತಿ ಸದೈವಾನ್ಯತ್ಪಲಕ್ಷಣಮ್ ||

ತೇನಾಯಂ ಮೋದತೇ ನಿತ್ಯಂ ವೃಕ್ಷಾವಸ್ಥಾಂ ಗತೋಽಪಿ ಸನ್ || ಇತಿ ಚ |

‘ತತ್ ತೇಜ ಐಕ್ಷತ’, ‘ತಾ ಆಪ ಐಕ್ಷನ್’, ‘ಇಮಾಸ್ತಿಸ್ತೋ ದೇವತಾಃ’ ಇತಿ ಪೂರ್ವಮೇವ
ಚೇತನತ್ವಸಿದ್ಧೇಧಃ, ‘ಅನೇನ ಜೀವೇನಾತ್ಮನಾ’ ಇತಿ ಸಂಸಾರಿಣಃ ಪುನಃ ಪ್ರವೇಶೋ
ನ ಯುಕ್ತಃ | ಅತಸ್ತತ್ರ ಜೀವಶಬ್ದೇನ ಪರಮಾತ್ಮ್ಯವಾಭಿಹಿತಃ |

ಜೀವೇನಾತ್ಮನಾಽನುಪ್ರಭೂತಃ ಪೇಷೀಯಮಾನೋ ಮೋದಮಾನಸ್ತಿಷ್ಠತೀತ್ಯತ್ರಾಪಿ
ಜೀವಶಬ್ದೋದಿತಃ ಪರ ಏವ |

ಪೇಷೀಯಮಾನೋ ಮೋದಮಾನಸ್ತು ಸಂಸಾರೀ | ನಹಿ ಚೇತನಾದನ್ಯಸ್ಯ
ಮೋದಭೋಗಾದಿಕಂ ಯುಜ್ಯತೇ |

ಸುಖಸ್ಯ ಚಾಪ್ಯಾಯತನಂ ಶರೀರಂ ದುಃಖಸ್ಯ ಚಾಪ್ಯಾಯತನಂ ಶರೀರಮ್ |
ಅಚೇತನಂ ಪ್ರಾಕೃತಮೇತದಾಹುರ್ಭೋಕ್ತಾ ತಯೋಶ್ಚೇತನಕಃ ಶರೀರೀ ||

-ಇತಿ ಭಾರತೇ

‘ಜೀವಾಪೇತಂ ವಾವ ಕಲೇದಂ ಮ್ರಿಯತೇ ನ ಜೀವೋ ಮ್ರಿಯತೇ’

ಇತ್ಯತ್ರಾಪಿ ಜೀವಶಬ್ದಃ ಪರೇ | ನಹಿ ಸಂಸಾರಿಣೋ ಮುಖ್ಯತಃ ಪ್ರಾಣಧಾರಕತ್ವಂ
ಯುಜ್ಯತೇ |

ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ತ್ಯಕ್ತದೇಹಸ್ತು ಮೃತ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ ನರಃ | ಇತಿ ಚ

‘ಯಂ ವೈ ಸೋಮ್ಯ ಏತಮಣಿಮಾನಂ ನ ನಿಭಾಲಯಸೇ, ಅಸ್ಯ ಸೋಮ್ಯೈಷೋಽಣಿಮ್ನ
ಏವಂ ಮಹಾನ್ ನ್ಯಗ್ರೋಧಸ್ತಿಷ್ಠತಿ’ ಇತ್ಯತ್ರಾಪಿ ಅಣಿಮಶಬ್ದೇನ ಪರ ಏವಾಭಿಹಿತಃ |

‘ಸ ಯ ಏಷೋಽಣಿಮಾ ಐತದಾತ್ಮ್ಯಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ತತ್ ಸತ್ಯಂ ಸ ಆತ್ಮಾತತ್ತ್ವಮಸಿ
ಶ್ವೇತಕೇತೋ’ ಇತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾತ್ |

ಧಾನಾಸು ತು ‘ಅಣ್ಯ ಇವ ಇಮಾ ಧಾನಾಃ’ ಇತಿ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗಪ್ರಯೋಗಾತ್ ಇವಶಬ್ದಾಚ್ಚ
ನಾಣಿಮತ್ಸಮ್ | ನ ಚ ತಾ ನ ನಿಭಾಲಯತೇ |

ಐತದಾತ್ಮ್ಯಮಿತ್ಯೇತದೀಯಮ್ | ಸ ಆತ್ಮೇತ್ಯಾತ್ಮಶಬ್ದಶ್ಚ ಪರ ಏವ |

‘ದುಭ್ವಾದ್ಯಾಯತನಂ ಸ್ವಶಬ್ದಾತ್ ’ | ‘ನಾನುಮಾನಮತಚ್ಛಬ್ದಾತ್’ | ‘ಪ್ರಾಣಭೃಚ್ಚ ಓಂ’
ಇತ್ಯತ್ರ ತಮೇವೈಕಂ ಜಾನಥ ಆತ್ಮಾನಮಿತಿ ಸ್ವಶಬ್ದಪರ್ಯಾಯಾತ್ಮಶಬ್ದಾತ್ ನ
ಪ್ರಕೃತಿಜೀವಾವಭಿಧೀಯತೇ ಕಿಂತು ಪರ ಏವೇತಿ ಭಗವತಾ ವ್ಯಾಸೇನಾಭಿಹಿತಮ್ |
ಅತ ಆತ್ಮಶಬ್ದಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಮುಖ್ಯಃ |

ಆತತತ್ವಾಚ್ಚ ಮಾತ್ಯತ್ವಾದಾತ್ಮೇತಿ ಪರಮೋ ಹರಿಃ |

ಆತ್ಮಾಭಾಸಾಸ್ತದನ್ಯೇ ಯೇ ನ ಹ್ಯೇತೇಷಾಂ ತತಾ ಗುಣಾಃ || ಇತಿ ಪರಮೋಪನಿಷದಿ |

'ತೇಜಃ ಪರಸ್ಯಾಂ ದೇವತಾಯಾಂ ತಾವನ್ನ ಜಾನಾತಿ' ಇತ್ಯತ್ರ ಚ 'ಯದಾಸ್ಯ
ಪ್ರಾಣಾದೀನ್ ಪರೋ ಗ್ರಸತಿ ತದಾ ನ ಜಾನಾತಿ ಯದಾ ದದಾತಿ ತದಾ ಜಾನಾತಿ'
ಇತಿ ತದ್ವಶತ್ಪಮೇವೋಕ್ತಮ್ |

ಯದಾ ಪ್ರಾಣಾನ್ ದದಾತೀಶಸ್ತದಾ ಚೇತನಕೋಽಖಿಲಮ್ |
ಜಾನಾತಿ ಗ್ರಸ್ತಕರಣಸ್ತೇನ ವೇತ್ತಿ ನ ಕಿಂಚನ || ಇತಿ ಚ |

'ಆಪಹಾರ್ಷೀತ್ ಸ್ತೇಯಮಹಾರ್ಷೀತ್' ಇತ್ಯತ್ರ ಚಾನ್ಯಾಭಿಮತಸ್ಯೈವ
ವಸ್ತುನೋಽಪಹಾರ್ಯತ್ವಾದ್ಯೇದ ಏವಾಯಂ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ | ಅನ್ಯಂ ಸಂತಂ
ಪರಮಾತ್ಮಾನಂ ಸ್ವಯಮಿತಿ ಮನ್ಯಮಾನಃ ಸ್ತೇನ ಏವೇತಿ | ನ ಹಿ ಸ್ವಕೀಯಂ
ಪರಿತ್ಯಜನ್ ಸ್ತೇನೋ ಭವತಿ |

ಐಕ್ಯಾತ್ಮಕಂ ನಾಮ ಯದಿದಂ ಕೇಚಿದ್ಭೂ ಯುರನೈಪುಣಾಃ |
ಶಾಸ್ತ್ರತತ್ತ್ವ ಮವಿಜ್ಞಾಯ ತಥಾ ವಾದಬಲಾಜ್ಞನಾಃ ||

ಕಾಮಕ್ರೋಧಾಭಿಭೂತತ್ವಾದಹಜ್ಜಾರವಶಂ ಗತಾಃ |
ಯಾಥಾತಥ್ಯಮವಿಜ್ಞಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಶಾಸ್ತ್ರದಸ್ಯವಃ ||

ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತೇನಾ ನಿರಾನಂದಾ ಅಪಕ್ವಮನಸೋಽಶಿವಾಃ |
ವೈಗುಣ್ಯಮೇವ ಪಶ್ಯಂತಿ ನ ಗುಣಾನಿ ನಿಯುಜ್ವತೇ ||

ತೇಷಾಂ ತಮಃ ಶರೀರಾಣಾಂ ತಮ ಏವ ಪರಾಯಣಮ್ |
ಯತಃ ಸ್ವರೂಪತಶ್ಚಾನ್ಯೋ ಚಾತಿತಃ ಶ್ರುತಿತೋಽರ್ಥತಃ ||

ಕಥಮಸ್ಮಿ ಸ ಇತ್ಯೇವ ಸಮ್ಪನ್ಠಃ ಸ್ಯಾದಸಂಹಿತಃ | ಇತಿ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮೇ |

ಯಥಾ ಪಕ್ಷೇ ಚ ಸೂತ್ರಂ ಚ ನಾನಾವ್ಯಕ್ತರಸಾ ಯಥಾ |
ಯಥಾ ನದ್ಯಃ ಸಮುದ್ರಶ್ಚ ಶುದ್ಧೋದಲವಣೇ ಯಥಾ |
ಯಥಾ ಚೋರಾಪಹಾರ್ಯೌ ಚ ಯಥಾ ಪುಂವಿಷಯಾವಪಿ |
ತಥಾ ಜೀವೇಶ್ವರೌ ಭಿನ್ನೌ ಸರ್ವದೈವ ವಿಲಕ್ಷಣೌ |
ತಥಾಽಪಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪತ್ವಾನ್ನ ಜೀವಾತ್ ಪರಮೋ ಹರಿಃ |
ಭೇದೇನ ಮನ್ನದೃಷ್ಟೀನಾಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಪ್ರೇರಕೋಽಪಿ ಸನ್ |
ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಂ ತಯೋರ್ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮುಚ್ಯತೇ ಬದ್ಧ ತೇಽನ್ಯಥಾ ||

ಇತಿ ಚ ಪರಮೋಪನಿಷದಿ |

ಪ್ರೇರಕಃ ಸರ್ವಜೀವಾನಾಂ ಪ್ರಾಣಾಧೀಚೋದಿತಾ ಚ ಸಃ |
ವಿಷ್ಣುಃ ಸಂಸಾರಿಣೋಽನ್ಯೋ ಯಸ್ತಮವಿಜ್ಞಾಯ ಮೂಢಧೀಃ ||

ದೇಹೇನ್ದ್ರಿಯಪ್ರಾಣಬುದ್ಧಿನೇತ್ಯತ್ಸಂ ಮನ್ಯತೇ ತ್ಮನಃ |
ಅತಃ ಸಂಸಾರಪದವೀಂ ಯಾತಿ ಜೀವೇಶಯೋಃ ಸದಾ |
ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಂ ಪರಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮುಚ್ಯತೇ ಬದ್ಧ ತೇಽನ್ಯಥಾ || ಇತಿ ಚ |

‘ಸರ್ವಾನ್ ವೇದಾನಧೀತ್ಯ ಮಹಾಮನಾ ಅನೂಚಾನಮಾನೀ ಸ್ತಬ್ಧ ಏಯಾಯ’
ಇತ್ಯಾತ್ಮನೋಽನ್ಯಮನೂಚಾನತ್ವಾದಿಗುಣಪ್ರದಂ ಪರಮವಿಜ್ಞಾಯ ಸ್ತಬ್ಧಸ್ಯ
ಪರಾಧೀನತ್ವಜ್ಞಾಪನೇನ ಸ್ತಬ್ಧತಾಂ ನಿರಸ್ಯ ತನ್ನಿಷ್ಠಾ ಹ್ಯತ್ರೋಪದಿಶ್ಯತೇ | " ತದೈಕ
ಆಹುರಸದೇವೇದಮಗ್ರ ಆಸೀತ್" ಇತ್ಯಾದಿವಾದಿಪ್ರಸಿದ್ಧಮಪಿ ನಿರಾಕ್ರಿಯತೇ |

ಇಷ್ಟಾಪೂರ್ತಂ ಮನ್ಯಮಾನಾ ವರಿಷ್ಠಂ
ನಾನ್ಯಚ್ಛೇಯೋ ವೇದಯಂತೇ ಪ್ರಮೂಢಾಃ ||
ಇತ್ಯಾದಿವಚ್ಛುತಿತಾತ್ಪರ್ಯಾಪರಿಜ್ಞಾನಪ್ರಾಪ್ತಂ ಚ |

ದರ್ಶಿತಂ ಚ 'ಐಕಾತ್ಮ್ಯಂ ನಾಮ ಯದಿದಂ ಕೇಚಿದ್ಭೂಯುರನೈಪುಣಾಃ' ಇತಿ |
ತದ್ವಶತ್ವಜ್ಞಾಪನಾರ್ಥಂ ಚ 'ಸದೇವ ಸೋಮೈದಮಗ್ರ ಆಸೀತ್' ಇತ್ಯಾದಿ
ಸೃಷ್ಟಿಕಥನಮ್ |
ಏಕವಿಜ್ಞಾನೇನ ಸರ್ವವಿಜ್ಞಾನಂ ಚ ಪ್ರಾಧನ್ಯಾತ್ ಕಿಂಚಿತ್ಸಾದೃಶ್ಯಾತ್ ಕಾರಣತ್ವಾಚ್ಚ |
ನ ತು ತದನ್ಯಸ್ಯ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾತ್ |

ನ ಹಿ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನೇನ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಂ ಭವತಿ | ನಹಿ ಶುಕ್ತಿಜ್ಞೋ ರಜತಜ್ಞ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ |
ವಿರೋಧಾತ್ ತಯೋರ್ಜ್ಞಾನಯೋಃ | ನೇದಂ ರಜತಮಿತ್ಯರಜತಜ್ಞೋ ಹಿ ಶುಕ್ತಿಜ್ಞೋ
ಭವತಿ | ರಜತಜ್ಞಶ್ಚೇನ್ನ ಶುಕ್ತಿಜ್ಞಃ | ನಹಿ ತಜ್ಞ ಸ್ತದಭಾವಜ್ಞೋ ಭವತಿ | ತದಭಾವಸ್ಯ
ತಜ್ಞಾ ನಪೂರ್ವಕತ್ವಂ ಚಾನ್ಯತ್ರ ತಸ್ಯ ಸತ್ತಾದೇವ ದೃಷ್ಟಮ್ | ತದನಜ್ಞೇಕಾರೇ
ತದೇವ ನ ಯುಜ್ಯತೇ | ಪ್ರಧಾನಜ್ಞಾನಾದಪ್ರಧಾನಸ್ಯ ಜ್ಞಾತವದ್ವ್ಯಪದೇಶೋಽಸ್ಯೇವ |
ಯಥಾ ಪ್ರಧಾನಪುರುಷಾಣಾಂ ಜ್ಞಾನಾಹ್ವಾನನಾಶನ್ಯೈರ್ಗ್ರಾಮೋ ಜ್ಞಾತ ಆಹೂತೋ
ನಾಶಿತ ಇತಿ ವ್ಯಪದೇಶಃ | ಕಾರಣೇ ಚ ಪಿತರಿ ಜ್ಞಾತೇ ಪುತ್ರೋ ಜ್ಞಾತ ಇತಿ |
ಜಾನಾಮ್ಯೇನಮಸ್ಯ ಪುತ್ರೋಽಯಮಿತಿ ವ್ಯಪದೇಶ ಇತಿ | ಏವಮತ್ರಾಪ್ಯೇತತ್ಸೃಷ್ಟಂ
ಸರ್ವಮಿತ್ಯಾದಿ |

ಸಾದೃಶ್ಯಾಚ್ಚೈಕಸ್ತೀಜ್ಞಾನಾದನ್ಯಸ್ತೀಜ್ಞಾನಮಿತಿ | ತದೇವ ಸಾದೃಶ್ಯಮತ್ರಾಪಿ
ವಿವಕ್ಷಿತಮ್ ಯಥಾ 'ಸೋಮ್ಯೈಕೇನ ಮೃತ್ತಿಣ್ಣೇನ ಸರ್ವಂ ಮೃಣ್ಮಯಂ ವಿಜ್ಞಾತಂ
ಸ್ಯಾತ್' ಇತ್ಯಾದಿನಾ | ಅನ್ಯಥಾ 'ಏಕ' ಶಬ್ದಃ 'ಪಿಣ್ಣ' ಶಬ್ದಶ್ಚ ವ್ಯರ್ಥಃ ಸ್ಯಾತ್ | 'ಮೃದಾ
ವಿಜ್ಞಾತಯಾ ಇತ್ಯೇತಾವತಾ' ಪೂರ್ಣತ್ವಾತ್ | ನ ಹಿ ಏಕಮೃತ್ತಿಣ್ಣಾತ್ಮಕಾನ್ಯನ್ಯ-
ಮೃಣ್ಮಯಾನಿ | ಸಾದೃಶ್ಯಮೇವ ಹಿ ತೇಷಾಮ್ |

'ಯಥಾ ಸೋಮ್ಯೈಕೇನ ಲೋಹಮಣಿನಾ ಸರ್ವಂ ಲೋಹಮಯಂ ವಿಜ್ಞಾತಂ ಸ್ಯಾತ್' |
'ಯಥಾ ಸೋಮ್ಯೈಕೇನ ನಖನಿಕ್ಪಂತನೇನ ಸರ್ವಂ ಕಾರ್ಷ್ಣಯಸಂ ವಿಜ್ಞಾತಂ ಸ್ಯಾತ್' |
ಇತ್ಯಾದಿಕಮಪಿ ವ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ಯಾತ್ |

ನಹಿ ಏಕಮಣ್ಯಾತ್ಮಕಮನ್ಯಲ್ಲೋಹಮಯಮ್ | ನ ಚೈಕನಖನಿಕ್ಪಂತನಾತ್ಮಕಂ ಸರ್ವಂ
ಕಾರ್ಷ್ಣಯಸಮ್ |

ವಾಚಾಽಽರಮೃಣಂ ವಿಕಾರೋ ನಾಮಧೇಯಂ ಮೃತ್ತಿಕೇತೈವ ಸತ್ಯಮಿತ್ಯತ್ರ ಚ
ವಾಚಾ ನಾಮ್ನಾಮಾರಮೃಣಂ ವಿಕಾರೋ ವಿಕೃತಂ ನಿತ್ಯಂ ನಾಮಧೇಯಂ
ಮೃತ್ತಿಕೇತ್ಯಾದಿವೈದಿಕಮೇವೈತದ್ವಚನಂ ಸತ್ಯಮಿತಿ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥಃ |

ನ ಚ ವಾಚರಮೃಣಶಬ್ದೋಽಪಿ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ | ವಾಚಾರಮೃಣಮಾತ್ರಮಿತಿ
ಚಾಶ್ರುತಕಲ್ಪನಮ್ | ತಸ್ಮಿನ್ ಪಕ್ಷೇ ನಾಮಧೇಯಶಬ್ದ ಇತಿ ಶಬ್ದಶ್ಚ ವ್ಯರ್ಥಃ ಸ್ಯಾತ್ |
ಅತೋ ನ ಕುತ್ರಾಪಿ ಜಗತೋ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮುಚ್ಯತೇ ||

'ಕವಿರ್ಮನೀಷೀ ಪರಿಭೂಃ ಸ್ವಯಮ್ಭೂರ್ಯಥಾ-
ತಥ್ಯತೋಽರ್ಥಾನ್ ವ್ಯದಧಾಚ್ಛಾಶ್ಚತೀಭ್ಯಃ ಸಮಾಭ್ಯಃ' |

‘ಯಚ್ಚಿಕೇತ ಸತ್ಯಮಿತ್ತನ್ನ ಮೋಘಂ ನಸುಸ್ಪಾಹ್ನಮತ ಚೇತೋತ ದಾತಾ’
‘ವಿಶ್ವಂ ಸತ್ಯಂ ಮಘವಾನಾ ಯುವೋರಿದಾಪಶ್ಚ ನ ಪ್ರಮಿನಂತಿ ವ್ರತಂ ವಾಮ್’ |
ಪ್ರ ಘಾ ನ್ವಸ್ಯ ಮಹತೋ ಮಹಾನಿ ಸತ್ಯಾ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಕರಣಾನಿ ವೋಚಮ್’ |
‘ಅನಾದ್ಯನಂತಂ ಜಗದೇತದೀದೃಕ್ ಪ್ರವರ್ತತೇ ನಾತ್ರ ವಿಚಾರ್ಯಮಸ್ತಿ |
ನ ಚಾನ್ಯಥಾ ಕ್ವಾಪಿ ಚ ಕಸ್ಯ ಚೇದಮಭೂತ್ ಪುರಾ ನಾಪಿ ತಥಾಽಭವಿಷ್ಯತ್ |’
‘ಅಸತ್ಯಮಾಹುರ್ಜಗದೇತದಜ್ಞಾಃ ಶಕ್ತಿಂ ಹರೇರ್ಯೇ ನ ವಿದುಃ ಪರಾಂ ಹಿ |
ಯಃ ಸತ್ಯರೂಪಂ ಜಗದೇತದೀದೃಕ್ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ವಭೂತ್ ಸತ್ಯಕರ್ಮಾ ಮಹಾತ್ಮಾ’
‘ಅಸತ್ಯಮಪ್ರತಿಷ್ಠಂ ತೇ ಜಗದಾಹುರನೀಶ್ವರಮ್ |
ಅಪರಸ್ಪರಸಮ್ಭೂತಂ ಕಿಮನ್ಯತ್ ಕಾಮಹೈತುಕಮ್ |
ಏತಾಂ ದೃಷ್ಟಿಮವಷ್ಟಭ್ಯ ನಷ್ಟಾತ್ಮಾನೋಽಲ್ಪಬುದ್ಧಯಃ |
ಪ್ರಭವನ್ತುಗ್ರಕರ್ಮಾಣಃ ಕ್ಷಯಾಯ ಜಗತೋಽಹಿತಾಃ || ಇತ್ಯಾದೇಶ್ಚ |
‘ಅನಿತ್ಯತ್ವವಿಕಾರಿತ್ವಪಾರತನ್ತ್ರಾ ದಿರೂಪತಃ |
ಸ್ವಪ್ನಾದಿಸಾಮ್ಯಂ ಜಗತೋ ನ ತು ಬೋಧನಿವರ್ತ್ಯತಾ ||
ಸರ್ವಜ್ಞಸ್ಯ ಯತೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸರ್ವದೈತತ್ ಪ್ರತೀಯತೇ |
ಬೋಧಾಸಹಂ ತತೋ ನೈತತ್ ಕಿಮ್ತಾಜ್ಞಾವಶಮಸ್ಯ ಹಿ || ಇತಿ ಪರಮೋಪನಿಷದಿ |
‘ಪ್ರಜ್ಞಾವಿನಿರ್ಮಿತಂ ಯಸ್ಮಾದತೋ ಮಾಯಾಮಯಂ ಜಗತ್ |
ಅನೇನಾನುಗತಂ ಯಸ್ಮಾದನ್ಯತಂ ತೇನ ಕಥ್ಯತೇ ||
ಬೋಧಾನಿವರ್ತ್ಯಮಪಿ ತು ನಿತ್ಯಮೇವ ಪ್ರವಾಹತಃ |
ಅ ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಪರೋ ದೇವಸ್ತೇನ ಸತ್ಯಮಿದಂ ಜಗತ್ ||
ತದಧೀನಸ್ವರೂಪತ್ವಾದಸತ್ಯಂ ತೇನ ಕಥ್ಯತೇ |
ಸತ್ಯಸ್ಯ ಸತ್ಯಃ ಸ ವಿಭುರಿನ್ವ ಚಾಪಸ್ಯ ಸೂರ್ಯವತ್’ ಇತಿ ಚ ||
‘ತಸ್ಮೋಪನಿಷತ್ಸತ್ಯಸ್ಯ ಸತ್ಯಮಿತಿ ಪ್ರಾಣಾ ವೈ ಸತ್ಯಂ ತೇಷಾಮೇಷ ಸತ್ಯಮ್’ |
ಇತಿ ಚ |
‘ಮಹಾಮಾಯೇತ್ಯವಿದ್ಯೇತಿ ನಿಯತಿಮೋಹನೀತಿ ಚ |
ಪ್ರಕೃತಿರ್ವಾಸನೇತ್ಯೇವಂ ತವೇಚ್ಛಾನಂತ ಕಥ್ಯತೇ ||
ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಕರಣಾದ್ವ ಸನಾ ವಾಸಯೇದ್ಯತಃ |
ಅ ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಹರಿಸ್ತಸ್ಯ ವಿದ್ಯಾಽವಿದ್ಯೇತಿ ಸಜ್ಜ್ಞ ತಾ ||

ಮಾಯೇತ್ಯುಕ್ತಾ ಪ್ರಕೃಷ್ಠತ್ವಾತ್ ಪ್ರಕೃಷ್ಠಂ ಹಿ ಮಯಾಭಿಧಮ್ |
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಜ್ಞಪ್ತಿರೇವೈಕಾ ಶಬ್ದೈರೇತೈರುದೀರ್ಯತೇ |
ಪ್ರಜ್ಞಪ್ತಿರೂಪೋ ಹಿ ಹರಿಃ ಸಾ ಚ ಸ್ವಾನಂದಲಕ್ಷಣಾ || ಇತಿ ಚ |
'ಸರ್ವೇ ವೇದಾ ಹರೇರ್ಭೇದಂ ಸರ್ವಸ್ಮಾಜ್ಞಾಪಯಂತಿ ಹಿ |
ಬೇದಃ ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯಸಾರ್ವಜ್ಞ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಾದಿಕಶ್ಚ ಸಃ |
ಸ್ವರೂಪಮೇವ ಭೇದೋಽಯಂ ವ್ಯಾವೃತ್ತಿಶ್ಚ ಸ್ವರೂಪತಾ |
ಸರ್ವವ್ಯಾವೃತ್ತಯೇ ಯಸ್ಮಾತ್ ಸ್ವಶಬ್ದೋಽಯಂ ಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ |
ಸರ್ವವ್ಯಾವೃತ್ತತಾಮೇವ ನೇತಿ ನೇತ್ಯಾದಿಕಾ ಶ್ರುತಿಃ |
ವಿಷ್ಣೋರತೋ ವದೇದನ್ಯಾ ಅಪಿ ಸರ್ವಾ ನ ಸಂಶಯಃ ||' ಇತಿ ಚ ನಾರಾಯಣಶ್ರುತಿಃ |
'ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ' 'ತದ್ಯೋಽಹಂ ಸೋಽಸೌ ಯೋಽಸೌ ಸೋಽಹಮ್'
'ಯೋಽಸಾವಾದಿತ್ಯೇ ಪುರುಷಃ ಸೋಽಹಮಸ್ಮಿ ಸ ಏವಾಹಮಸ್ಮಿ'
ಇತ್ಯಾದಿ ತು ಅನ್ತರ್ಯಾಮ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ |
'ಸ ಯಶ್ಚಾಯಂ ಪುರುಷೇ ಯಶ್ಚಾಸಾವಾದಿತ್ಯೇ ಸ ಏಕಃ'
'ಅಃ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ರಾಗತಮಹಮಿತಿ ತಸ್ಯೋಪನಿಷದಹಮಿತಿ'
ಅಹಂನಾಮಾ ಹರಿರ್ನಿತ್ಯಮಹೇಯತ್ವಾತ್ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |
ತ್ವಂ ಚಾಸೌ ಪ್ರತಿಯಾಗಿತ್ವಾತ್ ಪರೋಕ್ಷತ್ವಾತ್ ಸ ಇತ್ಯಪಿ |
ಸರ್ವಾನ್ತರ್ಯಾಮಿಣಿ ಹರಾವಸ್ಮಚ್ಛಬ್ದವಿಭಕ್ತಯಃ |
ಯುಷ್ಮಚ್ಛಬ್ದಗತಾಶ್ಚೈವ ಸರ್ವಸ್ತಚ್ಛಬ್ದಗಾ ಅಪಿ |
ಸರ್ವಶಬ್ದಗತಾಶ್ಚೈವ ವಚನಾನ್ಯಖಿಲಾನ್ಯಪಿ |
ಸ್ವತನ್ತ್ರತ್ವಾತ್ ಪ್ರವರ್ತನೇ ವ್ಯಾವೃತ್ತೇಽಪ್ಯಖಿಲಾತ್ ಸದಾ |
ತತ್ಸಮ್ಬನ್ಧಾತ್ ತು ಜೀವೇಷು ತತ್ಸಮ್ಬನ್ಧಾದಚಿತ್ಸ್ವಪಿ |
ವರ್ತನ್ತ ಉಪಚಾರೇಣ ತಿಜ್ ಪದಾನ್ಯಖಿಲಾನ್ಯಪಿ |
ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಗತೋ ವಿಷ್ಣುರೇಕೋ ಭಿಚ್ಚ ತತೋ ಬಹುಃ |' -

ಇತಿ ನಾರಾಯಣಶ್ರುತಿಃ |

'ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಯೇನೈಕಂ ಭಾವಮವ್ಯಯಮೀಕ್ಷತೇ |
ಅವಿಭಕ್ತಂ ವಿಭಕ್ತೇಷು ತಜ್ಞಾ ನಂ ವಿಧಿ ಸಾತ್ತಿ ಕಮ್' || ಇತಿ ಭಗವದ್ವಚನಮ್ |

ನ ಚಾಸತ್ಯೋ ಭೇದಃ -

ಸತ್ಯಮೇನಮನು ವಿಶ್ವೇ ಮದಂತಿ ರಾತಿಂ ದೇವಸ್ಯ ಗೃಣತೋ ಮಘೋನಃ |
ಸತ್ ಸೋಽಸ್ಯ ಮಹಿಮಾ ಗೃಣೇ ಶವೋ ಯಜ್ಞೇಷು ವಿಪ್ರರಾಜ್ಯೇ |
'ಸತ್ಯ ಆತ್ಮಾ ಸತ್ಯೋ ಜೀವಃ ಸತ್ಯಂ ಭಿದಾ ಸತ್ಯಂ ಭಿದಾ ಸತ್ಯಂ ಭಿದಾ |
ಮೈವಾರುವಣ್ಯೋ ಮೈವಾರುವಣ್ಯೋ ಮೈವಾರುವಣ್ಯಃ' |
'ಆತ್ಮಾ ಹಿ ಪರಮಸ್ವತನ್ತ್ರಃ ಸರ್ವವಿತ್ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಃ ಪರಮಸುಖಃ |
ಪರಮೋ ಜೀವಸ್ತು ತದ್ವಶೋಽಲ್ಪಜ್ಞೋಽಲ್ಪಶಕ್ತಿರಾತ್ಮೋಽಲ್ಪಕಃ' - ಇತ್ಯಾದಿ
ಶ್ರುತಿಭ್ಯಃ |

ನ ಚಾವಾನ್ತರಸತ್ಯತ್ವಮಿದಮ್ |

ಯೋ ವೇದ ನಿಹಿತಂ ಗುಹಾಯಾಂ ಪರಮೇ ವ್ಯೋಮನ್ |
ಸೋಽಶ್ನುತೇ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನ್ ಸಹ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ವಿಪಶ್ಚಿತಾ |

'ಏತಮಾನಂದಮಯಮಾತ್ಮಾನಮುಪಸಂಜ್ಯಮ್ಯ ಇಮಾನ್ ಲೋಕಾನ್ ಕಾಮಾನ್ನೀ
ಕಾಮರೂಪ್ಯನುಸಂಜ್ವರನ್ | ಏತತ್ ಸಾಮ ಗಾಯನ್ನಾಸ್ತೇ' |

ಋಚಾಂ ತ್ವಃ ಪೋಷಮಾಸ್ತೇ ಪುಪುಷ್ವಾನ್ ಗಾಯತ್ರಂ ತ್ವಾ ಗಾಯತಿ ಶಕ್ವರೀಷು |
ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮೋ ವದತಿ ಜಾತವಿದ್ಯಾಂ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಮಾತ್ರಾಂ ವಿ ಮಿಮೀತ ಉ ತ್ವಃ ||
'ಪರಂ ಜ್ಯೋತಿರುಪಸಮ್ಪದ್ಯ ಸ್ವೇನ ರೂಪೇಣಾಭಿನಿಷ್ಪದ್ಯತೇ' |
'ಸ ತತ್ರ ಪರ್ಯೇತಿ ಜಕ್ಷನ್ ಕ್ರೀಡನ್ ರಮಮಾಣಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿರ್ವಾ
ಯೇನೈರ್ವಾಜ್ಞಾತಿಭಿರ್ವಾಽಜ್ಞಾತಿಭಿರ್ವಾ' |

'ಯತ್ರ ತ್ವಸ್ಯ ಸರ್ವಮಾತ್ಮೈವಾಭೂತ್ ತತ್ ಕೇನ ಕಂ ಪಶ್ಯೇತ್ ತತ್ ಕೇನ ಕಂ
ಜಿಘ್ರೇತ್ ತತ್ ಕೇನ ಕಂ ವಿಜಾನೀಯಾತ್ ಯೇನೇದಂ ಸರ್ವಂ ವಿಜಾನಾತಿ ತಂ ಚ
ಕೇನ ವಿಜಾನೀಯಾತ್, ವಿಜ್ಞಾತಾರಮರೇ ಕೇನ ವಿಜಾನೀಯಾತ್' |

'ಯಥೋದಕಂ ಶುದ್ಧೇ ಶುದ್ಧಮಾಸಿಕ್ತಂ ತಾದೃಗೇವ ಭವತಿ'
'ತದಾ ವಿದ್ವಾನ್ ಪುಣ್ಯಪಾಪೇ ವಿಧೂಯ ನಿರಂಜನಃ ಪರಮಂ ಸಾಮ್ಯಮುಪ್ಯೇತಿ'
'ಅಮೃತಸ್ಯೈಷ ಸೇತುಃ' |

ಅಕ್ಷಣ್ಣನಃ ಕರ್ಣವನಃ ಸಖಾಯೋ ಮನೋಜವೇಷ್ಟಸಮಾ ಬಭೂವುಃ |
ಆದಘ್ನಾಸ ಉಪಕಕ್ಷಾಸ ಉತ್ವೇ ಹೃದಾ ಇವ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಉತ್ವೇ ದದೃಶ್ರೇ ||
ಈಶಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಮುಕ್ತಾಃ ಸಂಸಾರಸಾಗರಾತ್ |
ಯಥೇಷ್ಟಭೋಗಭೋಕ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಂತಾ ಉತ್ತರೋತ್ತರಮ್ ||

ಇತ್ಯಾದಿ ಮೋಕ್ಷಾನಂತರಂ ಭೇದಶ್ರುತಿಭ್ಯಃ |

ಇದಂ ಜ್ಞಾನಮುಪಾಶ್ರಿತ್ಯ ಮಮ ಸಾಧರ್ಮ್ಯಮಾಗತಾಃ |

ಸರ್ಗೇಽಪಿ ನೋಪಜಾಯಂತೇ ಪ್ರಲಯೇ ನ ವ್ಯಥಂತಿ ಚ || ಇತಿ ಭಗವದ್ಭವಚನಮ್ |

‘ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರವರ್ಜ್ಯಮ್’ | ‘ಪ್ರಕರಣಾದಸನ್ನಿಹಿತತ್ವಾಚ್ಚ’ ಇತಿ |

ಅವಿನಾಶಿ ವಾಸರೇಽಯಮಾತ್ಮಾನುಚ್ಛಿತ್ತಿಧರ್ಮೇತಿ ತದ್ಧರ್ಮಾಣಾಮಪ್ಯನುಚ್ಛಿತೇಃ

ಪ್ರಸ್ತುತತ್ವಾತ್ | ಅತ್ಯವ ಮಾ ಭಗವಾನ್ ಮೋಹಾಂತಮಾಪಿಪನ್ನ ಪ್ರೇತ್ಯ

ಸಂಜ್ಞಾಽಸ್ತೀತಿ ಸಂಜ್ಞಾ ನಾಶಸ್ಯ ದೋಷತ್ವೇನೋಕ್ತತ್ವಾತ್ |

ಯತ್ರ ತ್ವಸ್ಯ ಸರ್ವಮಾತ್ಮೈವಾಭೂತ್ ತತ್ ಕೇನ ಕಂ ಪಶ್ಯೇತ್ ಇತಿ ಹ್ಯಾಕ್ಷೇಪ ಏವ |

ನ ಹಿ ಭೋಗಾಭಾವೋ ವಿಜ್ಞಾತಾರಮರೇ ಕೇನ ವಿಜಾನೀಯಾದಿತಿ ವಿಜ್ಞಾತುರ-

ವಿಜ್ಞಾನಂ ಚಾಪೇಕ್ಷಿತಮ್ |

ಅಹಮಿತ್ಯೇವ ಯೋ ವೇದ್ಯಃ ಸ ಜೀವ ಇತಿ ಕೀರ್ತಿತಃ |

ಸ ದುಃಖೀ ಸ ಸುಖೀ ಚೈವ ಸ ಪಾತ್ರಂ ಬನ್ಧಮೋಕ್ಷಯೋಃ || ಇತಿ ಚ ಪರಮಶ್ರುತಿಃ |

‘ಮಗ್ನಸ್ಯ ಹಿ ಪರೇಽಜ್ಞಾನೇ ಕಿಂ ನ ದುಃಖತರಂ ಭವೇತ್’ ಇತಿ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮೇ |

‘ನ ತು ತದ್ವಿ ತೀಯಮಸ್ತಿ’ ಇತಿ ಚ | ಯತ್ತದ್ಭ್ರಹ್ಮದ್ವೈತತ್ವೇನ ನ ಪಶ್ಯತಿ ತದೇವ

ದ್ವಿತೀಯಂ ನೇತ್ಯಾಹ | ‘ಯತ್ ತತೋಽನ್ಯದ್ವಿಭಕ್ತತ್ವೇನೈವ ಪಶ್ಯೇತ್’ ಇತಿ

ವಾಕ್ಯಶೇಷಾತ್ |

ನ ಹಿ ದ್ರಷ್ಟುದೃಷ್ಟೇರ್ವಿಪರಿಲೋಪೋ ವಿದ್ಯತೇ ಇತಿ ಹೇತೋಶ್ಚ |

‘ಕರ್ಮಾಣಿ ವಿಜ್ಞಾನಮಯಶ್ಚ ಆತ್ಮಾ ಪರೇಽವ್ಯಯೇ ಸರ್ವ ಏಕೀಭವಂತಿ’ ಇತ್ಯತ್ರಾಪಿ

ಏಕೀಭಾವೋ ಮತ್ಯೈಕ್ಯಂ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧ್ಯಾ ದಿಸ್ಥಿತತದ್ರೂಪಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಸ್ಥಾನೈಕ್ಯಂ ವಾ |

‘ಕಾಮೇನ ಮೇ ಕಾಮ ಆಗಾಧ್ವದಯಾಧ್ವದಯಂ ಮೃತ್ಯೋಃ |

ಯದಮೀಷಾಮದಃ ಪ್ರಿಯಂ ತದೈತೂಪ ಮಾಮಭಿ’ |

ಬ್ರಹ್ಮಮತ್ಯನುಕೂಲಾ ಮೇ ಮತಿರ್ಮುಕ್ತೌ ಭವಿಷ್ಯತಿ |

ಅತಃ ಪ್ರಾಯೋಽನುಕೂಲತ್ವಮಿದಾನೀಮಪಿ ಮೇ ಸ್ಥಿತಮ್ ||

‘ಯೇನಾಕ್ರಮಂತಿ ಋಷಯೋ ಹ್ಯಾಪ್ತಕಾಮಾ ಯತ್ರ ತತ್ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಪರಮಂ ನಿಧಾನಮ್’

‘ಏತಮಾನಂದಮಯಮಾತ್ಮಾನಮಪಸಂಜ್ಯಾ ಮತಿ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಭ್ಯಃ |

ಸ್ವರೂಪೈಕ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯೇ ‘ಕರ್ಮಾಣಿ ವಿಜ್ಞಾನಮಯಶ್ಚ’ ಇತಿ ನ ಯುಜ್ಯತೇ | ನಹಿ

ತತ್ತ್ವಕ್ಷೇಽಪಿ ಕರ್ಮಣಾಂ ಬ್ರಹ್ಮೈಕ್ಯಂ ಮುಕ್ತಾವಂತಿ |

ನಿವೃತ್ತಾಭಿಪ್ರಾಯೇ ಪಞ್ಚದಶಕಲಾನಾಮಪಿ ಸಮತ್ವಾತ್ ‘ಗತಾಃ ಕಲಾಃ ಪಞ್ಚದಶ

ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ದೇವಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ಪ್ರತಿದೇವತಾಸು’ ಇತ್ಯನ್ಯಾಸಾಂ ಕಲಾನಾಂ

ಗಮನಮುಕ್ತಾ ಕರ್ಮಣಾಂ ವಿಜ್ಞಾನಾತ್ಮನಶ್ಚಿಕೇಭಾವಕಥನಂ ವ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ಯಾತ್ |
ವಿಶೇಷಾಭಾವಾತ್ |

‘ನ ಚ ಜ್ಞಾನನಿವೃತ್ತಸ್ಯ ರಜತಸ್ಯ ಶುಕ್ಯಾ ಏಕೇಭಾವವ್ಯವಹಾರೋಽಸ್ಮಿ ’ |
‘ಪರೇಽವ್ಯಯೇ’ ಇತ್ಯಧಿಕರಣತ್ವಕಥನಂ ಚ ಭೇದಜ್ಞಾಪಕಮ್ | ಅನ್ಯಥಾ ಪರ ಏವ
ಭವಂತೀತಿ ನಿರ್ದೇಶಃ ಸ್ಯಾತ್ |

ಜೀವಸ್ಯ ಪರಮೈಕ್ಯಂ ತು ಬುದ್ಧಿಸಾರೂಪ್ಯಮೇವ ತೂ |
ಏಕಸ್ಥಾನನಿವಾಸೋ ವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಸ್ಥಾನಮಪೇಕ್ಷ್ಯ ಸಃ ||
ನ ಸ್ವರೂಪೈಕತಾ ತಸ್ಯ ಮುಕ್ತಸ್ಯಾಪಿ ವಿರೂಪತಃ |
ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ಣತೇಽಲ್ಪತ್ವಪಾರತನ್ತ್ರ್ಯೇ ವಿರೂಪತಾ || ಇತಿ ಪರಮಶ್ರುತಿಃ |
‘ಬ್ರಹ್ಮ ವೇದ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಭವತಿ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಚ

‘ಸಮ್ಬಂಧ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಶೂದ್ರೋಽಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಭವೇತ್’ ಇತಿವತ್ |
ಬೃಹಿಂತೋ ಭವತೀತ್ಯರ್ಥಃ | ನ ಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪೂಜಕಃ ಸ ಏವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭವತಿ |

‘ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ ಜೀವಾಃ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ ಮುಕ್ತಿಗಾಃ |
ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪರಮಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಂ ಮಹದಚ್ಯುತಃ |
ತಸ್ಮಾನ್ನ ಮುಕ್ತಾ ನ ಚ ಸಾ ನ ಕ್ವಚಿದ್ವಿಷ್ಟವೈಭವಮ್ |
ಆಪ್ನುವಂತಿ ಸ ಏವೈಕಃ ಸ್ವತನ್ತ್ರಃ ಪೂರ್ಣಸದ್ಗುಣಃ’ ಇತಿ ಪರಮಶ್ರುತಿಃ |
ಪರೋ ಮಾತ್ರಯಾ ತನ್ವಾ ವೃಧಾನ ನ ತೇ ಮಹಿತ್ವಮನ್ವಶ್ಚುವಂತಿ |
ಬ್ರಹ್ಮೇಶಾನಾದಿಭಿರ್ದೇವೈರ್ಯತ್ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ನೈವ ಶಕ್ಯತೇ |
ತದ್ಯತ್ಸ್ವ ಭಾವಃ ಕೈವಲ್ಯಂ ಸ ಭವಾನ್ ಕೇವಲೋ ಹರೇ || ಇತಿ ಚ |
ಯಥಾಽಪಿಯಂತಿ ತೇಜಾಂಸಿ ಮಹಾತೇಜಸಿ ಭಾಸ್ವರೇ |
ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ಸ್ಥಿತಾನ್ಯಹ್ನಿ ಸ್ವರೂಪೈರಪಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಪರೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ ಜೀವಾಃಪ್ರಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಯಪ್ಯಪಿಯಂತಿ ಹಿ |
ಮುಕ್ತೌ ಪೃಥಕ್ ಸ್ಥಿತಾನ್ಯೇವ ತದನ್ಯೇಷಾಮದರ್ಶನಮ್ |
ಅಪ್ಯಯೋಽಯಂ ಸಮುದ್ದಿಷ್ಟೋ ನ ಸ್ವರೂಪೈಕತಾ ಕ್ವಚಿತ್||ಇತಿ ನಾರಾಯಣಶ್ರುತಿಃ |
ಅತಃ ಸರ್ವಾಗಮವಿರುದ್ಧಮೇವ ಜೀವಪರಮೈಕ್ಯಮ್ |
ತಥೈವ ಸರ್ವಯುಕ್ತಿವಿರುದ್ಧಂ ಚ -

ನ ತಾವದೇಕಜೀವವಾದೋ ಯುಜ್ಯತೇ | ಏಕಾಜ್ಞಾನಪರಿಕಲ್ಪಿತತ್ವೇ ಚ ಸರ್ವಸ್ಯ
ಸರ್ವಮಿದಂ ಪರಿಕಲ್ಪಿತಮಿತಿ ಜಾನತಃ ಪುನಃ ಶಿಷ್ಯಾದಿಬೋಧನಂ ನ ಯುಜ್ಯತೇ |

ನಹಿ ಸ್ವಪ್ನೋಕ್ತಯಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಸ್ವಾಪ್ನಪುತ್ರದಾಯಾರ್ಥಂ ಯತತೇ | ಸ್ವಪ್ನೇ ತು
ಸ್ವಪ್ನತ್ವಾ ಜ್ಞಾನಾದೇವ ಯತತೇ | ನ ಚ ಬಹುನಾಂ ದೃಶ್ಯಮಾನತ್ವಾದಸ್ಯಾ-
ಜ್ಞಾನಪರಿಕಲ್ಪಿತಮಿದಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಯೋ ಯುಜ್ಯತೇ | ಸ್ವಪ್ನೇ ತು
ಪ್ರಬೋಧಾನಂತರಮೇಕಸ್ಯಾವಶಿಷ್ಟತ್ವಾನ್ನಿಶ್ಚಯಃ | ನ ಚಾತ್ರ ತಥಾಸ್ತಿ | ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ
ತಥೇತಿ ಪ್ರತಿಪತ್ತವ್ಯಮಿತ್ಯಙ್ಗೇಕಾರೇ ವಸ್ತುನಿ ವಿಕಲ್ಪಾನಮ್ಭವಾದಕಲ್ಪಿತಮಿತ್ಯೇವ
ಸ್ಯಾತ್ | ನ ಚ ತಥಾ ಪ್ರತಿಪತ್ತವ್ಯಮಿತ್ಯತ್ರ ಪ್ರಮಾಣಮಸ್ತಿ | ಶಿಷ್ಯಾಜ್ಞಾನಪರಿಕಲ್ಪಿತ-
ಮಿತ್ಯಙ್ಗೇಕಾರೇ ತಸ್ಯೈವಾಚಾರ್ಯಭಾವೇ ಸ್ವಯಮೇವ ಕಲ್ಪಿತೋ ಭವತೀತಿ
ಸಮ್ಯಗ್ಗ್ರಾಧಿಗಮಸ್ಯಾನರ್ಥಹೇತುತ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್ | ನ ಚ ಕಸ್ಯಚಿನ್ಮುಕ್ತಿಃ |
ಗ್ರಾಧಿಗಮೇ ತಸ್ಯೈವ ಸ್ವಶಿಷ್ಯಾಜ್ಞಾನಪರಿಕಲ್ಪಿತತ್ವಪ್ರಾಪ್ತೇಃ |

ಸ ಚೈಕಜೀವೋ ಯದಿ ಭೇದವಾದೀ ಭವತಿ ತಸ್ಯ ತತ್ತ್ವವ ದಾರ್ಥ್ಯಾನ್ನ
ಕದಾಚಿಢ್ಢೇದನಿವೃತ್ತಿರಿತಿ ನ ಕಸ್ಯಾವಿ ಮುಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾತ್ | ತೇನ ಯಥಾ ಕಲ್ಪಿತಂ ತಥೈವ
ಭವತೀತಿ ತೇನ ಏಕಜೀವವಾದಿನಾಂ ನಿತ್ಯನಿರಯಕಲ್ಪನೇ ಸ ಏವ ಸ್ಯಾತ್ |

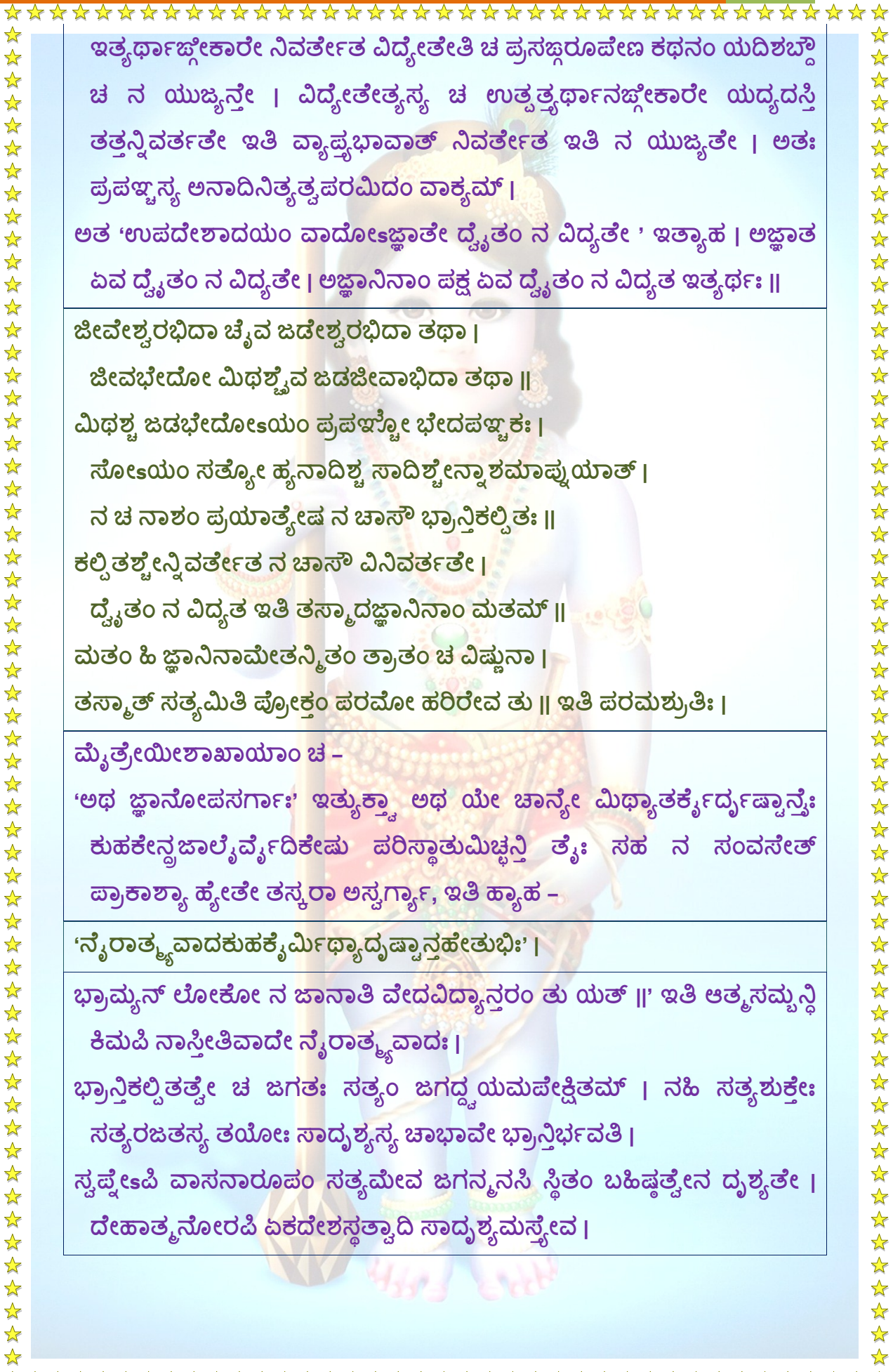
ನ ಚ ಏಕಜೀವಾಜ್ಞಾನಪರಿಕಲ್ಪಿತಂ ಸಮಸ್ತಮಿತ್ಯತ್ರ ಕಿಂಚಿನ್ಮಾನಮಸ್ತಿ |

ಪ್ರಪಿಂಚೋ ಯದಿ ವಿದ್ಯೇತ ನಿವರ್ತೇತ ನ ಸಂಶಯಃ |

ಮಾಯಾಮಾತ್ರಮಿದಂ ದ್ವೈತಮದ್ವೈತಂ ಪರಮಾರ್ಥತಃ || ಇತ್ಯಸ್ಯ ಚಾಯಮರ್ಥಃ |

ಪ್ರಪಿಂಚೋ ಯದಿ ವಿದ್ಯೇತ-ಭವೇತ, ಉತ್ಪದ್ಯೇತ ತರ್ಹಿ ನಿವರ್ತೇತ ನ ಚ ನಿವರ್ತತೇ
ತಸ್ಮಾದನಾದಿರೇವಾಯಮ್ |

ಪ್ರಕೃಷ್ಠಃ ಪಿಂಚವಿಧೋ ಭೇದಃ ಪ್ರಪಿಂಚಃ | ನ ಚಾವಿದ್ಯಮಾನೋಕ್ತಯಂ,
ಮಾಯಾಮಾತ್ರತ್ವಾತ್ | ಮಾಯೇತಿ ಭಗವತ್ಪ್ರಜ್ಞಾ ಸೈವ ಮಾನತ್ರಾಣಕರ್ತ್ರೀ ಯಸ್ಯ
ತನ್ಮಾಯಾಮಾತ್ರಮ್ | ಪರಮೇಶ್ವರೇಣ ಜ್ಞಾತತ್ವಾತ್ ರಕ್ಷಿತತ್ವಾಚ್ಚ ನ ದ್ವೈತಂ
ಭ್ರಾಂತಿಕಲ್ಪಿತಮಿತ್ಯರ್ಥಃ | ನಹೀಶ್ವರಸ್ಯ ಭ್ರಾಂತಿಃ | ತರ್ಹಿ 'ಅದ್ವೈತಃ
ಸರ್ವಭಾವಾನಾಮ್' ಇತಿ ವ್ಯಪದೇಶಃ ಕಥಮಿತ್ಯತ ಆಹ - 'ಅದ್ವೈತಂ
ಪರಮಾರ್ಥತಃ' ಇತಿ ಪರಮಾರ್ಥಪೇಕ್ಷಯಾ ಹಿ ಅದ್ವೈತತ್ವಮ್ |
ಸರ್ವಸ್ಮಾದುತ್ತಮಾರ್ಥಃ ಸ ಏಕ ಏವೇತ್ಯರ್ಥಃ | ಅನ್ಯಥಾ 'ಅದ್ವೈತಃ
ಸರ್ವಭಾವಾನಾಮ್' ಇತಿ ವ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ಯಾತ್ | ಸರ್ವಭಾವಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ತಸ್ಯ
ಏಕಸ್ಯಾದ್ವೈತತ್ವಮಿತ್ಯುಕ್ತೇ ಸಮಾಧಿಕರಾಹಿತ್ಯಮೇವೋಕ್ತಂ ಸ್ಯಾತ್ | ಅನ್ಯೇಷಾಂ
ಸರ್ವಭಾವಾನಾಂ ಚ ಸಮಾಧಿಕಭಾವಃ | 'ವಿಕಲ್ಪೋ ವಿನಿವರ್ತೇತ ಕಲ್ಪಿತೋ ಯದಿ
ಕೇನಚಿತ್' ಇತಿ ವಾಕ್ಯಶೇಷಾಚ್ಚ ನ ಕಲ್ಪಿತತ್ವಮಸ್ಯೇತಿ ಜ್ಞಾಯತೇ | ನಿವರ್ತತೇ

ಇತ್ಯರ್ಥಾಜ್ಞೇಕಾರೇ ನಿವರ್ತೇತ ವಿದ್ಯೇತೇತಿ ಚ ಪ್ರಸಜ್ಞರೂಪೇಣ ಕಥನಂ ಯದಿಶಬ್ಧೌ
ಚ ನ ಯುಜ್ಯಂತೇ | ವಿದ್ಯೇತೇತ್ಯಸ್ಯ ಚ ಉತ್ಪತ್ತ್ಯರ್ಥಾನಜ್ಞೇಕಾರೇ ಯದ್ಯದಸ್ತಿ
ತತ್ತನ್ನಿವರ್ತತೇ ಇತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಭಾವಾತ್ ನಿವರ್ತೇತ ಇತಿ ನ ಯುಜ್ಯತೇ | ಅತಃ
ಪ್ರಪಿಪ್ಷುಸ್ಯ ಅನಾದಿನಿತ್ಯತ್ವಪರಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಮ್ |
ಅತ ಉಪದೇಶಾದಯಂ ವಾದೋಽಜ್ಞಾತೇ ದ್ವೈತಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ ' ಇತ್ಯಾಹ | ಅಜ್ಞಾತ
ಏವ ದ್ವೈತಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ | ಅಜ್ಞಾನಿನಾಂ ಪಕ್ಷ ಏವ ದ್ವೈತಂ ನ ವಿದ್ಯತ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ||

ಜೀವೇಶ್ವರಭಿದಾ ಚೈವ ಜಡೇಶ್ವರಭಿದಾ ತಥಾ |
ಜೀವಭೇದೋ ಮಿಥಶ್ಚೈವ ಜಡಜೀವಾಭಿದಾ ತಥಾ ||
ಮಿಥಶ್ಚ ಜಡಭೇದೋಽಯಂ ಪ್ರಪಿಪ್ಷೋ ಭೇದಪಿಪ್ಷುಕಃ |
ಸೋಽಯಂ ಸತ್ಯೋ ಹ್ಯನಾದಿಶ್ಚ ಸಾದಿಶ್ಚೇನ್ನಾಶಮಾಪ್ನುಯಾತ್ |
ನ ಚ ನಾಶಂ ಪ್ರಯಾತ್ಯೇಷ ನ ಚಾಸೌ ಭ್ರಾಂತಿಕಲ್ಪಿತಃ ||
ಕಲ್ಪಿತಶ್ಚೇನ್ನಿವರ್ತೇತ ನ ಚಾಸೌ ವಿನಿವರ್ತತೇ |
ದ್ವೈತಂ ನ ವಿದ್ಯತ ಇತಿ ತಸ್ಮಾದಜ್ಞಾನಿನಾಂ ಮತಮ್ ||
ಮತಂ ಹಿ ಜ್ಞಾನಿನಾಮೇತನ್ಮಿತಂ ತ್ರಾತಂ ಚ ವಿಷ್ಣುನಾ |
ತಸ್ಮಾತ್ ಸತ್ಯಮಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಪರಮೋ ಹರಿರೇವ ತು || ಇತಿ ಪರಮಶ್ರುತಿಃ |

ಮೈತ್ರೇಯೀಶಾಖಾಯಾಂ ಚ -
'ಅಥ ಜ್ಞಾನೋಪಸರ್ಗಾಃ' ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಅಥ ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ಮಿಥ್ಯಾತರ್ಕೈರ್ದೃಷ್ಟಾಂತೈಃ
ಕುಹಕೇನ್ವಜಾಲೈರ್ವೈದಿಕೇಷು ಪರಿಸ್ಥಾತುಮಿಚ್ಛಂತಿ ತೈಃ ಸಹ ನ ಸಂವಸೇತ್
ಪ್ರಾಕಾಶ್ಯಾ ಹ್ಯೇತೇ ತಸ್ಮರಾ ಅಸ್ವರ್ಗ್ಯಾ, ಇತಿ ಹ್ಯಾಹ -

'ನೈರಾತ್ಮ್ಯವಾದಕುಹಕೈರ್ಮಿಥ್ಯಾದೃಷ್ಟಾಂತಹೇತುಭಿಃ' |
ಭ್ರಾಮ್ಯನ್ ಲೋಕೋ ನ ಜಾನಾತಿ ವೇದವಿದ್ಯಾನ್ತರಂ ತು ಯತ್ ||' ಇತಿ ಆತ್ಮಸಮ್ಪನ್ನಿ
ಕಿಮಪಿ ನಾಸ್ತೀತಿವಾದೇ ನೈರಾತ್ಮ್ಯವಾದಃ |
ಭ್ರಾಂತಿಕಲ್ಪಿತತ್ವೇ ಚ ಜಗತಃ ಸತ್ಯಂ ಜಗದ್ವಯಮಪೇಕ್ಷಿತಮ್ | ನಹಿ ಸತ್ಯಶುಕ್ಲೇಃ
ಸತ್ಯರಜತಸ್ಯ ತಯೋಃ ಸಾದೃಶ್ಯಸ್ಯ ಚಾಭಾವೇ ಭ್ರಾಂತಿಭವತಿ |
ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ವಾಸನಾರೂಪಂ ಸತ್ಯಮೇವ ಜಗನ್ಮನಸಿ ಸ್ಥಿತಂ ಬಹಿಷ್ಠತ್ವೇನ ದೃಶ್ಯತೇ |
ದೇಹಾತ್ಮನೋರಪಿ ಏಕದೇಶಸ್ಥತ್ವಾದಿ ಸಾದೃಶ್ಯಮಸ್ತೇವ |

"ಶಜ್ಞಃ ಪೀತಃ, ನಭೋ ನೀಲಮ್" ಇತ್ಯಾದಿಷ್ಟವಿ ಪೀತಾದಯೋಽನ್ಯತ್ರ ವಿದ್ಯಂತ ಏವ |
ಸಾದೃಶ್ಯಂ ಚ ದ್ರವ್ಯತ್ವಾದಿಕಂ ಕಿಂಚಿತ್ ಶಜ್ಞಾದೀನಾಂ ಚಾಸ್ತೇವ | ಅತೋ ನ
ಕುತ್ರಾಪಿ ಸದೃಶಸತ್ಯವಸ್ತುದ್ವಯಂ ವಿನಾ ಭ್ರಮಃ

ನ ಚಾತ್ಮನ್ಯನಾತ್ಮಭ್ರಮಃ ಕ್ವಾಪಿ ದೃಷ್ಟಃ | ನ ಹಿ ಕಶ್ಚಿದಹಮಹಂ ನ ಭವಾಮೀತಿ
ಭ್ರಾನ್ತೋ ದೃಶ್ಯತೇ | ಆತ್ಮನ್ಯನಾತ್ಮಭ್ರಮ ಏವಾಯಂ ಪ್ರಪಿಪ್ಲು ಇತಿ ತೈರುಚ್ಯತೇ |
ತಂ ವಿನೈವ ಅನಾತ್ಮನ್ಯಾತ್ಮಭ್ರಮಕಲ್ಪನೇಽನಾತ್ಮನಃ ಸತ್ಯತ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್ | ತದಾ
ಚಾದ್ವಿತೀಯತ್ವಕಲ್ಪನೇಽನಾತ್ಮೈವಾಸ್ತಿ ನಾತ್ಮೈತಿ ಭವತಿ |

ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕರ್ತೇ ಚ ಜಗತ ಆತ್ಮನೋ ಭಿನ್ನತ್ವೇನ ನ ದೃಶ್ಯತ | ನ ಹಿ
ಶುಕ್ತೇರ್ಭೇದೇನ ರಜತಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಭ್ರಾನ್ತೌ | ನ ಚೈಕಮೇವ ಯುಗಪದ್ವಹುಧಾ
ದೃಶ್ಯತೇ ಭ್ರಾನ್ತೌ | ನ ಚಾತ್ಮನಿ ಭೇದಭ್ರಮಃ ಕ್ವಾಪಿ ದೃಷ್ಟಃ |

ನ ಚ ಕುತ್ರಾಪಿ ಮಿಥ್ಯೋಪಾಧಿಕೃತೋ ಭೇದೋ ದೃಷ್ಟಃ | ನ ಚ ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಯೋರಪಿ
ಮಿಥ್ಯಾಕಲ್ಪಿತತ್ವಂ ದೃಷ್ಟಮ್ | ತದ್ವಿಷಯಸ್ಯೈವಾನ್ಯಥಾತ್ವಂ ಭ್ರಾನ್ತೌ |
ಏವಮಾದ್ಯನಂತಯುಕ್ತವಿರುದ್ಧೋಽಯಂ ಪಕ್ಷಃ | ಗ್ರಂಥಹುತ್ವಂ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯೇವೋ
ಪರಮ್ಯತೇ |

ನ ಚ ಸತ್ಯತ್ವಾಙ್ಗೇಕಾರೇ ಕಶ್ಚಿದ್ಧೋಷಃ |
ಬಹುಜೀವವಾದಿಪಕ್ಷೇಽಪಿ ಭೇದಸ್ಯ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾಙ್ಗೇಕಾರೇ ಏತೇ ದೋಷಾ ಭವನ್ತೇವ |
ಮಿಥ್ಯೋಪಾಧಿಕೃತಂ ಹಿ ತೇಷಾಮಪಿ ಬಹುತ್ವಮ್ | ನ ಚ ಮಿಥ್ಯೋಪಾಧಿಕೃತೋ
ಭೇದಃ ಕ್ವಾಪಿ ದೃಷ್ಟಃ | ಆತ್ಮನಿ ಅನಾತ್ಮಕಲ್ಪನಾರೂಪತ್ವಾನ್ಮಿಥ್ಯೋಪಾಧಿರೇವ ನ
ಯುಜ್ಯತೇ |

ಮಾಯಾಮಯೀಸೃಷ್ಟಿರಪಿ ತತ್ಸದೃಶಸ್ಯಾನ್ಯಸ್ಯ ವಿದ್ಯಮಾನತ್ವ ಏವ ದೃಷ್ಟಾ |
ದ್ರವ್ಯತ್ವಾದಿಸಾದೃಶ್ಯಯುಕ್ತಂ ಕಿಂಚಿದಧಿಷ್ಠಾನಮಾಶ್ರಿತೈವ ಚ |

ಅಧಿಷ್ಠಾನಂ ಚ ಸದೃಶಂ ಸತ್ಯವಸ್ತುದ್ವಯಂ ವಿನಾ |
ನ ಭ್ರಾನ್ತಿರ್ಭವತಿ ಕ್ವಾಪಿ ಸ್ವಪ್ನಮಾಯಾದಿಕೇಷ್ಟವಿ ||
ಮಾನಸ್ಯಾಂ ವಾಸನಾಯಾಂ ತು ಬಹಿರ್ವಸ್ತು ತ್ವ ಕಲ್ಪನಮ್ |
ಸ್ವಾಪ್ನೋ ಭ್ರಮಶ್ಚ ಮಾಯಾಯಾಂ ಕರ್ತೃದೇಹಾದಿವಸ್ತುಷು ||
ಚತುರಙ್ಗಬಲತ್ವಾದಿಕಲ್ಪನಂ ಭ್ರಮ ಇಷ್ಯತೇ |
ನ ಭ್ರಾನ್ತಿಕಲ್ಪಿತಂ ವಿಶ್ವಮತೋ ವಿಷ್ಣುಬಲಾಶ್ರಿತಮ್ || ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ |

ನ ಚ ಮಾಯಾವಿನಾ ಮಾಯಾ ದೃಶ್ಯತೇ ವಿಶ್ವಮೀಶ್ವರಃ |

ಸದಾ ಪಶ್ಯತಿ ತೇನೇದಂ ನ ಮಾಯೇತ್ಯವಧಾರ್ಯತಾಮ್ || ಇತಿ ಚ |

ಅಪರೋಕ್ಷದೃಶೋ ಮಿಥ್ಯಾದರ್ಶನಂ ನ ಕ್ವಚಿದ್ಭವೇತ್ |

ಸರ್ವಾಪರೋಕ್ಷವಿದ್ವಿಷ್ಟುವಿಶ್ವದೃಕ್ ತನ್ನ ತನ್ಮೃಷಾ || ಇತಿ ಚ |

ಯದಿ ಚೈಕಮೇವ ಬ್ರಹ್ಮೋಪಾಧಿಭೇದಾತ್ ಸಂಸರತಿ ಮುಚ್ಯತೇ ಚ, ತದಾ

ಸಂಸಾರಿಣಾಂ ಸರ್ವದಾ ವಿದ್ಯಮಾನತ್ವಾತ್ ಸರ್ವದಾ ಸಂಸಾರ್ಯೇವ ಬ್ರಹ್ಮ |

ಅತಸ್ತದ್ಭವೋಽಪಿ ನ ಮುಕ್ತಿಃ, ಸರ್ವೇದೋಷಾಧಿಸಮ್ಪದ್ಧತ್ವಾತ್ ತಸ್ಯ | ನ ಚ ಶುದ್ಧಸ್ಯ

ನೋಪಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಮ್ | ಉಪಾದಿಸಮ್ಪದ್ಧಸ್ಯೋಪಾದಿ-

ಸಮ್ಪನ್ನಕಲ್ಪನೇನವಸ್ಥಾಪ್ರಸಂಗಾತ್ | ನ ಚ ತೇನೈವ ಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸಮ್ಪದ್ಧಸ್ಯ |

ಆತ್ಮಾಶ್ರಯತ್ವಪ್ರಸಂಗಾತ್ |

ಇತಶ್ಚ ಮಿಥ್ಯೋಪಾಧಿರ್ನ ಯುಜ್ಯತೇ | ಅಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧೌ ಮಿಥ್ಯೋಪಾಧಿಸಿದ್ಧಿ | ಅಜ್ಞಾನಂ

ವಿನಾ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾಸಿದ್ಧೇಃ | ನ ಚ ಮಿಥ್ಯೋಪಾಧಿಂ ವಿನಾಽಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿಃ |

ಮಿಥ್ಯೋಪಾಧಿಭಿನ್ನಸ್ಯೈವಾಜ್ಞತ್ವಾತ್ |

ಶುದ್ಧಸ್ಯೈವಾಜ್ಞತ್ವೇ ಮುಕ್ತಸ್ಯಾಪ್ಯಜ್ಞತ್ವಪ್ರಸಕ್ತೇಃ | ಸ್ವಾಭಾವಿಕತ್ವಾತ್ ಸತ್ಯತ್ವಾತ್

ಸದ್ವಿತ್ತೀಯತ್ವಪ್ರಸಕ್ತೇಶ್ಚ | ಸ್ವಾಭಾವಿಕಸ್ಯ ಚಾನಿವೃತ್ಯಙ್ಗೇಕಾರಾದನಿವೃತ್ತಿಪ್ರಸಕ್ತೇಶ್ಚ |

ಸತ್ಯಸ್ಯಾನಿವೃತ್ತಿರಿತಿ ತತ್ಪಕ್ಷಃ | ಅತಶ್ಚಾನೋನ್ಯಾಶ್ರಯತಾ |

ಆಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧೌ ಮಿಥ್ಯೋಪಾಧಿಸಿದ್ಧಿರ್ಮಿಥ್ಯೋಪಾಧಿಸಿದ್ಧೌ ಜೀವಸಿದ್ಧಿಃ ಜೀವಸಿದ್ಧೌ

ತದಾಶ್ರಯಾಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿರಿತಿ ಚಕ್ರಕಂ ವಾ | ನ ಚ ಶುದ್ಧಮೇವ ಭ್ರಾನ್ಯಾ, ಅಜ್ಞಮಿತಿ

ಯುಕ್ತಮ್ | ಅಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧೌ ಭ್ರಮಸಿದ್ಧಿಃ ತತ್ಸಿದ್ಧೌ ಆಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿರಿತ್ಯನೋನ್ಯಾ-

ಶ್ರಯತ್ವಾತ್ |

ಅನಾಗತಾ ಅತೀತಾಶ್ಚಯಾವಂತಃ ಸಹಿತಾಃ ಕ್ಷಣಾಃ |

ಅತೀತಾನಾಗತಾಶ್ಚೈವ ಯಾವಂತಃ ಪರಮಾಣವಃ |

ತತೋಽಪ್ಯನಂತಗುಣಿತಾ ಜೀವಾನಾಂ ರಾಶಯಃ ಪೃಥಕ್ |

-ಇತಿ ವತ್ಸ ಶ್ರುತೇಃ, ನ ಸಂಸಾರಿಣಾಂ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿರಸ್ಮತ್ಪಕ್ಷೇ |

ಪರಮಾಣುಪ್ರದೇಶೇಽಪಿ ಹ್ಯನಂತಾಃ ಪ್ರಾಣಿರಾಶಯಃ |

ಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ವಾದೀಶಶಕ್ತ್ಯೈವ ಸ್ಥೂಲಾ ಅಪಿ ಹಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ || ಇತಿ ಚ |

ಸಹಸ್ರ ಯೋಜನಸಭಾಂ ಪ್ರಭಾವಾದ್ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಃ |

ಅನಂತಾ ರಾಶಯೋಽನಂತಾಃ ಪ್ರಜಾನಾಮಧಿಸಂಸ್ಥಿತಾಃ || ಇತಿ ಸ್ಕಾನ್ಡೇ |

ನ ಚ ಮಿಥ್ಯಾವಸ್ತುನೋ ದುರ್ಘಟತ್ವಮೇವ ಭೂಷಣಮ್ | ದೃಷ್ಟಸ್ಯ ವಸ್ತುನೋ
ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಕಲ್ಪನಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಸಕಾಶಾದ್ಬಲವತ್ಪ್ರಮಾಣಯುಕ್ತಪೇಕ್ಷತ್ವಾತ್ | ತದಭಾವೇ
ಸತ್ಯತ್ವಂ ದೃಷ್ಟೈವ ಸಿದ್ಧತಿ |

ನ ಹ್ಯನ್ನಾದಿಕಂ ಭೋಗ್ಯಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭೋಕ್ತುಂ ಸತ್ಯತ್ವೇ ಪ್ರಮಾಣಾಂತರಮಪೇಕ್ಷತೇ |
ಕಿಂತು ನೇದಮನ್ನಮಿತಿ ಕೇನಚಿದುಕ್ತೇ ಕಥಮಿದಮನ್ನತ್ವೇನ ದೃಶ್ಯಮಾನಮನ್ನಂ ನ
ಭವತೀತಿ ಪ್ರಮಾಣಾಂತರಮಪೇಕ್ಷತೇ | ನ ಚ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದೃಷ್ಟಸ್ಯ ತತೋ
ಬಲವತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾಗಮಂ ವಿನಾಽನುಮಾನಾದಿನೈವ ಬಾಧೋ ದೃಷ್ಟಃ |
ದೂರಸ್ಥವ್ಯಕ್ಷಪ್ರಸ್ತತ್ವಾದೌ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಪಟುತ್ವಸ್ಯೈವ ನಿಶ್ಚಿತತ್ವಾತ್ ಯುಕ್ತ್ಯಾ ತತ್ರ
ದೀರ್ಘತ್ವನಿಶ್ಚಯಃ | ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯ ಹಿ ದೂರೇ ಮನ್ದಗ್ರಾಹಿತ್ವಂ
ಪರಿಮಾಣಾದಾವನ್ಯಥಾತ್ವಂ ಚ ತತೋ ಬಲವತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಣೈವ ನಿಶ್ಚಿತಮ್ |

ನ ಚ ಜಗತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಂ ಕೇನಾಪಿ ಪ್ರಮಾಣೇನ ನಿಶ್ಚಿತಮ್ | ವಿಶೇಷತಶ್ಚ
ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಸುಖದುಃಖಾತ್ಮಭೇದಾದಿವಿಷಯಸ್ಯಾನುಭವಸ್ಯ ನ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಂ
ದೃಷ್ಟಮ್ |

ಅತಶ್ಚ ಸಂಸಾರಸ್ಯ ಸತ್ಯತ್ವಾತ್ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಚಾನಿವೃತ್ಯಜ್ಞಕಾರಾನ್ನ ಮೋಕ್ಷಃ ಸ್ಯಾತ್ |
ಅನುಭವಸಿದ್ಧಸ್ಯ ಬಲವದನುಭವಂ ವಿನಾ ಯುಕ್ತ ಏವ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾಜ್ಞೇಕಾರೇ
ಆತ್ಮನೋಽಪಿ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್ | ಯುಕ್ತಿಶ್ಚ ಸರ್ವಸ್ಯಾನ್ಯಸ್ಯ
ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾಜ್ಞೇಕಾರಾತ್ | ದ್ವಿಧಾಕಲ್ಪನೇ ಕಲ್ಪನಾಗೌರಮಿತಿ |

ಆತ್ಮಾಡಿಷ್ಠಾನಸ್ಯ ಭ್ರಮಸ್ಯೈವಾಸಿದ್ಧೇಸ್ತಸ್ಯಾಡಿಷ್ಠಾನತ್ವಮಪಿ ನ ಯುಜ್ಯತೇ |
ದುರ್ಘಟತ್ವಸ್ಯ ಚ ಭೂಷಣತ್ವೇ ದುರ್ಘಟಮಪ್ಯಾತ್ಮಮಿಥ್ಯಾತ್ವಂ ಸ್ಯಾದೇವ |
ಪ್ರತೀತೇರಪ್ಯವಿದ್ಯಾಕಾರ್ಯತ್ವಾಜ್ಞೇಕಾರಾತ್ | ತಸ್ಯಾಶ್ಚ ದುರ್ಘಟತ್ವಸ್ಯ
ಭೂಷಣತ್ವಾತ್ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಚ ಯುಕ್ತಪೇಕ್ಷತ್ವಾತ್ ಘಟಾದೀನಾಂ ದ್ರಷ್ಟೃತ್ವಮಾತ್ಮನೋ
ಜಡತ್ವಂ ದ್ರಷ್ಟರಭಾವೇಽಪಿ ಚ ಪ್ರತೀತಿರಡಿಷ್ಠಾನಂ ವಿನೈವ ಭ್ರಮಃ, ಇತ್ಯಾದಿ
ವಿರುದ್ಧಂ ಸರ್ವಮಪಿ ಸ್ಯಾತ್ |

ಉಪಾದಿಭೇದಾಜ್ಞೇಕಾರೇ ಹಸ್ತಪಾದಾದ್ಯುಪಾದಿಭೇದೇಽಪಿ ತದ್ಗತ ಸುಖದುಃಖಾದಿ-
ಭೋಕ್ತುರ್ಯಥಾ ಭೇದೋ ನ ಪ್ರತೀಯತೇ ಏವಮೇವ ಶರೀರಾದಿಭೇದೇಽಪಿ
ಭೋಕ್ತುರ್ಭೇದೋ ನ ದೃಶ್ಯತೇ | ಸರ್ವದೇಹಗತಸುಖದುಃಖಾದಿಕಮೇಕೇನೈವ
ಭುಜ್ಯತೇ |

ಯಥಾ ಚ ಏಕಾಙ್ಕುಲ್ಯಾದ್ಯಪಗಮೇಽಪಿ ನ ಮುಕ್ತಿಃ | ಏವಮೇಕೋಪಾದ್ಯಪಗಮೇಽಪಿ
ತಸ್ಯೈವಾನನ್ತೋಪಾಧಿಸಮ್ಪದ್ಧತ್ವಾನ್ನ ಮುಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾತ್ |
ಉದ್ಯತಾಯುಧತೋರ್ದಣ್ಣಾಃ ಪತಿತಸ್ವಶಿರೋಽಕ್ಷಿಭಿಃ |
ಪಶ್ಯಂತಃ ಪಾತಯಂತಿ ಸ್ಮ ಕಬನ್ಧಾ ಅಪ್ಯರೀನ್ ಯುಧಿ |
ಇತಿ ಬಾರತವಚನಾನ್ನ ವಿಶ್ಲೇಷಾದ್ವಿಶೇಷಃ |
ಕಿಞ್ಜೋಪಾಧಿರಾತ್ಮನ ಏಕದೇಶಂ ಗ್ರಸತಿ ಉತ್ ಸರ್ವಮಾತ್ಮಾನಮ್ |
ಏಕದೇಶಾಙ್ಗೇಕಾರೇ ಸಾವಯವತ್ವಮ್ | ಸಾವಯವಸ್ಯ ಚಾನಿತ್ಯತ್ವಂ
ತೈರಙ್ಗೇಕೃತಮ್ | ಸರ್ವಗ್ರಾಸೇ ಚ ನೋಪಾಧಿಃ ಭೇದಕಃ ಸ್ಯಾತ್ |
ಉಪಾಧಿಕೃತಾಂಶಕಲ್ಪನೇ ತದುಪಾಧಿಕೃತತ್ವೇ, ಆತ್ಮಾಶ್ರಯತ್ವಮ್ |
ಉಪಾಧ್ಯಂತರಕಲ್ಪನೇಽನವಸ್ಥಾ |
ನ ಚೇಶ್ವರಸ್ಯ ಸರ್ವಕತತ್ವಾದೌಪಾಧಿಕಭೇದೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಭವತಿ | ನ ಹಿ ದೇಶತಃ
ಕಾಲತಶ್ಚಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಯೋರೌಪಾಧಿಕಭೇದೋ ದೃಷ್ಟಃ |
ಸರ್ವೋಪಾಧಿಕತತ್ವಾಚ್ಚೈಕಸ್ಯೈಶ್ವರಸ್ಯ ಭೇದಸ್ಯ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾಚ್ಚ ಹಸ್ತಪಾದಾದಿ-
ಭೇದೇಽಪಿ ಭೋಕ್ತುರೇಕತ್ವವತ್ | ಸರ್ವಸುಖದುಃಖಾದಿಭೋಕ್ತೃತ್ವಮೀಶ್ವರಸ್ಯೈವ
ಸ್ಯಾತ್ |
ದೇಶತಃ ಕಾಲತಶ್ಚಾಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಯೋರೌಪಾಧಿಕಭೇದಾಭಾವಾದೇವ ದುಃಖಿನೋಽ-
ನ್ಯಚ್ಛುಧ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನ ಸಿದ್ಧ ತಿ | ಅತಃ ಸ್ವಾಭಾವಿಕಃ ಸಂಸಾರ ಇತ್ಯನಿವೃತ್ತಿರೇವ ಸ್ಯಾತ್ |
ಕಿಞ್ಚ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ಶುದ್ಧಸ್ಯ ವಾ ಸಂಸಾರಃ | ಶುದ್ಧಸ್ಯ ಸಂಸಾರ ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ಸ್ವವ್ಯಾಹೃತಿಃ |
ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯೇತ್ಯುಕ್ತೇ ವಿಶಿಷ್ಟೋಽನ್ಯಃ ಸ ಏವ ವಾ | ಸ ಏವ ಚೇದುಕ್ತೋ ದೋಷಃ |
ಅನ್ಯಶ್ಚೇನ್ನಿತ್ಯೋಽನಿತ್ಯೋ ವಾ | ಅನಿತ್ಯಶ್ಚೇನ್ನಾಶ ಏವ ತಸ್ಯ ನ ಮೋಕ್ಷಃ | ನಿತ್ಯತ್ವೇ
ಚ ಭೇದಸ್ಯ ಸತ್ಯತ್ವಂ ಮೋಕ್ಷೇಽಪಿ ತಸ್ಯ ಭಾವಾತ್ |
ಸ್ವರೂಪಮಾತ್ರಸ್ಯಾಭೇದಃ ಉಪಾಧಿಭಿನ್ನ ಏವೇತ್ಯಙ್ಗೇಕಾರೇ ಸ್ವರೂಪಮೇವ
ಉಪಾಧಿಸಮ್ಪದ್ಧಮಿತಿ ನ ತಸ್ಯ ಶುದ್ಧತ್ವಮ್ | ಅಶುದ್ಧಸ್ವಭಾವಸ್ಯ ನ
ಕದಾಚಿಚ್ಛುಧ್ಧತ್ವಮಿತಿ ಚ ತತ್ವಕ್ಷಃ | ಉಪಾಧಿಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾಙ್ಗೇಕಾರೇ ಚ
ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಯತ್ವಾದಯೋ ದೋಷಾಃ ಉಕ್ತಾಃ |
ನ ಚಾನಾದಿಕರ್ಮಭೇದಾಭೇದಃ | ಔಪಾಧಿಕಭೇದಸಿದ್ಧೌ ಕರ್ಮಭೇದಸಿದ್ಧಿಃ, ತತ್ಸಿದ್ಧೌ ಚ
ತತ್ಸಿದ್ಧಿರಿತ್ಯನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಯತ್ವಾತ್ |

ಅತೋಽನನ್ತದೋಷದಷ್ಟತ್ವಾದ್ಧನ್ಯಬಹುತ್ವಂ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯೇವೋಪರಮ್ಯತೇ | ಅತಃ
ಸರ್ವಪ್ರಮಾಣವಿರುದ್ಧತ್ವಾನ್ನಾಭೇದೇ ಶ್ರುತಿತಾತ್ಪರ್ಯಮ್ |
ಸರ್ವಶಬ್ದವಾಚ್ಯಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಾಪಿ ನ ದೃಷ್ಟೇತಿ ನ ತಸ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಮ್ಯತ್ವಮ್ |
ಅತೋಽವಾಚ್ಯತ್ವಾದ್ಭೇದಯತ್ವಾಚ್ಛೂನ್ಯಮೇವ ತದಿತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಮ್ |
ನ ಚ ಸ್ವೇನಾಪಿ ಜ್ಞೇಯತ್ವಂ ತೈರುಚ್ಯತೇ | ಕರ್ತೃಕರ್ಮವಿರೋಧ ಇತಿ ಹಿ ತೇ ವದಂತಿ |
ನ ಚ ಸ್ವರೂಪಮನ್ಯದ್ವಾಜ್ಞೇಯಂ ಜ್ಞಾತಾರಂ ಚ ವಿನಾ ಜ್ಞಾನಂ ದೃಷ್ಟಮ್ | ಅತೋ
ಜ್ಞಾತೃಜ್ಞೇಯಾಭಾವಾತ್, ಜ್ಞಾನಸ್ಯಾಪಿ ಶೂನ್ಯತೈವ | ಅತಃ ಶೂನ್ಯವಾದಾನ್ನ
ಕಶ್ಚಿದ್ವಿಶೇಷಃ | ನ ಚ ಜ್ಞಾತೃಜ್ಞೇಯರಹಿತಂ ಜ್ಞಾನಂ ಕ್ವಾಪಿ ದೃಷ್ಟಮ್ |
ಅಪ್ರಾಪ್ತತ್ವಾಚ್ಚೇಶ್ವರಭೇದಸ್ಯ ನಾಭೇದೇ ಶ್ರುತಿತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಯುಜ್ಯತೇ |

ಸರ್ವೋತ್ತಮಂ ಸರ್ವದೋಷವ್ಯಪೇತಂ ಗುಣೈರಶೇಷೈಃ ಪೂರ್ಣಮನ್ಯಂ ಸಮಸ್ತಾತ್ |
ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಾಜ್ಞಾ ಪಯಿತುಂ ಪ್ರವೃತ್ತಾಃ ಸರ್ವೇ ವೇದಾ ಮುಖ್ಯತೋ ನೈವ ಚಾನ್ಯತ್ ||

-ಇತಿ ಮಹೋಪನಿಷದಿ |

ಅತಃ ಸರ್ವಾಗಮೈರೇವ ಸರ್ವಸ್ಮಾಧ್ವಿನ್ನತ್ವೇನ ಸರ್ವಸ್ಮಾಧ್ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವೇನ ಚ ವಿಜ್ಞೇಯೋ
ಭಗವಾನ್ ನಾರಾಯಣ ಇತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ |

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವವಿನಿರ್ಣಯೇ ಪ್ರಥಮ ಪರಿಚ್ಛೇದಃ ||

|| ದ್ವಿತೀಯಃ ಪರಿಚ್ಛೇದಃ ||

ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಿವಃ ಸುರಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಶರೀರಕ್ಷರಣಾತ್ ಕ್ಷರಾಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮೀರಕ್ಷರದೇಹತ್ವಾದಕ್ಷರಾ ತತ್ಪರೋ ಹರಿಃ ||
ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯ ಶಕ್ತಿವಿಜ್ಞಾನಸುಖಾದ್ಯೈರವಿಲೈಗುಣೈಃ |
ನಿಃಸೀಮತ್ವೇನ ತೇ ಸರ್ವೇ ತದ್ವಶಾಃ ಸರ್ವದೈವ ಚ ||
ಸರ್ಗಸ್ಥಿತಿಕ್ಷಯಯತಿಪ್ರಕಾಶಾವೃತಿಬನ್ಧನಮ್ |
ಸರ್ವಕ್ಷರಾಣಾಮೇಕಃ ಸ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸಾತ್ವಿಕಮೋಕ್ಷಣಮ್ ||
ಸರ್ಗಸ್ಥಿತಿಯತಿಜ್ಯೋತೀರ್ನಿತ್ಯಾನಂದಪ್ರದೋಕ್ಷರೇ |
ಚೇಷ್ಟಾಪ್ರದಶ್ಚ ಸರ್ವೇಷಾಮೇಕ ಏವ ಪರೋ ಹರಿಃ |
ತಸ್ಯ ನಾನ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಸರ್ಗಾದಿಕರ್ತಾ ನಿರ್ದೋಷಕಶ್ಚ ಸಃ ||

ಇತಿ ಪರಮಶ್ರುತಿಃ

ಬ್ರಹ್ಮಶೇಷಸುಪರ್ಣೇಶಶಕ್ರಸೂರ್ಯಗುಹಾದಯಃ |
ಸರ್ವೇ ಕ್ಷರಾ ಅಕ್ಷರಾ ತು ಶ್ರೀರೇಕಾ ತತ್ಪರೋ ಹರಿ || ಇತಿ ಸ್ಥಾನೇ |
'ಯಂ ಕಾಮಯೇ ತಂ ತಮುಗ್ರಂ ಕೃಣೋಮಿ |
ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ತಮೃಷಿಂ ತಂ ಸುಮೇಧಾಮ್ |
ಅಹಂ ರುದ್ರಾಯ ಧನುರಾತನೋಮಿ ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಿಷೇ ಶರವೇ ಹನ್ತ ವಾ ಉ |
ಅಹಂ ಜನಾಯ ಸಮದಂ ಕೃಣೋಮ್ಯಹಂ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀ ಆ ವಿವೇಶ |
ಅಹಂ ಸುವೇ ಪಿತರಮಸ್ಯ ಮೂರ್ಧನ್ ಮಮ ಯೋನಿರಪ್ಸ್ವಂತಃಸಮುದ್ರೇ ||'
'ಯಮಂತಃ ಸಮುದ್ರೇ ಕವಯೋ ವಯಂತಿ ತದಕ್ಷರೇ ಪರಮೇ ಪ್ರಜಾಃ |
ಯತಃ ಪ್ರಸೂತಾ ಜಗತಃ ಪ್ರಸೂತೀ ತೋಯೇನ ಜೀವಾನ್ ವ್ಯಸಸರ್ಜ ಭೂಮ್ಯಾಂ |
ಯದೋಷಧೀಭಿಃ ಪುರುಷಾನ್ ಪಶೂಂಶ್ಚ ವಿವೇಶ ಭೂತಾನಿ ಚರಾಚರಾಣಿ |
ಅತಃ ಪರಂ ನಾನ್ಯದಣೀಯಸಂ ಹಿ ಪರಾತ್ ಪರಂ ಯನ್ಮಹತೋ ಮಹಾಂತಮ್ ||
ಯದೇಕಮವ್ಯಕ್ತಮನಂತರೂಪಂ ವಿಶ್ವಂ ಪುರಾಣಂ ತಮಸಃ ಪರಸ್ತಾತ್ |
'ತದೇವತಂ ತದು ಸತ್ಯಮಾಹುಸ್ತದೇವ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಂ ಕವೀನಾಮ್ |
'ಅಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಮೀಳುಷೋ ವಯಾ ವಿಷ್ಣೋರೇಷಸ್ಯ ಪ್ರಭೃಥೇ ಹವಿರ್ಭಿಃ |
ವಿದೇ ಹಿ ರುದ್ರೋ ರುದ್ರಿಯಂ ಮಹಿತ್ವಂ ಯಾಸಿಷ್ಟಂ ವರ್ತೀರಶ್ಚಿನಾವಿರಾವತ್ ||
ಚನ್ದಮಾ ಮನಸೋ ಜಾತಶ್ಚಕ್ರೋಃ ಸೂರ್ಯೋ ಅಜಾಯತ |
ಮುಖಾದಿನ್ದ್ರಶ್ಚಾಗ್ನಿಶ್ಚ ಪ್ರಾಣಾದ್ವಾಯುರಜಾಯತ |
ಏಕೋ ನಾರಾಯಣ ಆಸೀನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ನೇಶಾನೋ |
ನಾಗ್ನೀಷೋಮೌ ನೇಮೇ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀ |
ಏಕೋ ನಾರಾಯಣ ಆಸೀನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ನ ಚ ಶಂಕರಃ |
ಸ ಮುನಿಭೂತ್ವಾ ಸಮಚಿಂತಯತ್ ತತ್ ಏತೇ ವ್ಯಜಾಯಂತ |
ವಿಶ್ವೋ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋಽಗ್ನಿಯಮೋ ವರುಣರುದ್ರೇನ್ವಾ ಇತಿ |
ವಾಸುದೇವೋ ವಾ ಇದಮಗ್ರ ಆಸೀನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ನ ಚ ಶಂಕರಃ |
ನೇನ್ದ್ರಸೂರ್ಯೋ ನ ಚ ಗುಹೋ ನ ಸೋಮೋ ನ ವಿನಾಯಕಃ || ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಭೃಶ್ಚ |
'ಯಸ್ಮಾತ್ ಪರಂ ನಾಪರಮಸ್ತಿ ಕಿಂಚಿತ್' ಇತ್ಯತ್ರಾಪಿ ಅಪರಮಸ್ತೀತ್ಯೇವಾರ್ಥಃ |
ಅನ್ಯಥಾ 'ತೇನೇದಂ ಪೂರ್ಣಂ ತತೋ ಯದುತ್ತರತರಂ ತದರುಪಮನಾಮಯಮ್'

ಇತಿ ವಾಕ್ಯಶೇಷವಿರೋಧಾತ್ | ತೇನೇದಮಿತ್ಯುಕ್ತಮೇವ ತತ ಇತಿ ಪರಾಮೃಶ್ಯತೇ |
ಅನ್ಯಥಾ ಯಸ್ಮಾತ್ ಪರಂ ನೇತ್ಯುಕ್ತವಿರೋಧಾತ್ |
ನಾಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಯಮಾವಿಶನ್ತಿ ತಂ ವೈ ವಿಷ್ಣುಂ ಪರಮಮುದಾಹರನ್ತಿ |

ತಸ್ಯೈವ ಸರ್ವನಾಮಾನಿ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವತಃ |
ಯಃ ಸ್ವತನ್ತ್ರಃ ಸದೈವೈಕಃ ಸ ವಿಷ್ಣುಃ ಪರಮೋ ಮತಃ ||

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಭ್ಯಃ ಅನ್ಯನಾಮಾನ್ಯಸ್ಯೈವೇತಿ ನಾನ್ಯೇಷಾಂ ಸರ್ವೇಶ್ವರತ್ವಾದಿಕ-
ಮುಚ್ಯತೇ |
ಸರ್ವವೇದೇಷ್ಟಪ್ರಸ್ಯಾದೋಷವಚನಾದಾದಾವಭಾವಾವಚನಾಚ್ಚ, ತದ್ವಚನಾಚ್ಚಾ-
ನ್ಯೇಷಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವೇದೇಷು ಸರ್ವೇಷು | ತೇಷಾಂ ಸರ್ವನಾಮತ್ವಾನುಕ್ತೇಶ್ಚ |

ಉತ್ಪತ್ತಿರ್ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವೋ ನ ಚಾಪರಃ |
ದೇಹೋತ್ಪತ್ತಿಸ್ತದನ್ಯೇಷಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂ ತದೀರಣಾತ್ |
ದೇಹೋಽನಾದಿಹರೇರ್ನಿತ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಮನಿತ್ಯಕಾಃ |
ಮುಖ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿಸ್ತದನ್ಯೇಷಾಂ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವೋ ಹರೇರ್ಜನಿಃ || ಇತಿ ಪರಮಶ್ರುತೇಶ್ಚ |

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವವಿನಿರ್ಣಯೇ ದ್ವಿತೀಯಃ ಪರಿಚ್ಛೇದಃ ||

|| ತೃತೀಯಃ ಪರಿಚ್ಛೇದಃ ||

ವರ್ಜಿತಃ ಸರ್ವದೋಷೈರ್ಯೋ ಗುಣಸರ್ವಸ್ವಮೂರ್ತಿಮಾನ್ |
ಸ್ವತನ್ತ್ರೋ ಯದ್ವಶಾಃ ಸರ್ವೇ ಸ ವಿಷ್ಣುಃ ಪರಮೋ ಮತಃ || ಇತಿ ಪರಮೋಪನಿಷದಿ |
ನಿತ್ಯಪೂರ್ಣಾಖಿಲಗುಣೋ ವಿದೋಷಃ ಸರ್ವದೈವ ಯಃ |
ಸ್ವತನ್ತ್ರಃ ಪರಮೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಜನ್ಮಮೃತ್ಯಾದಿವರ್ಜಿತಃ ||

ನಾರದ ಉವಾಚ

ನಿದೋಷಶ್ಚೇತ್ ಕಥಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಾನುಷೇಷೂದಪದ್ಯತ |
ಚಿನ್ತಾಶ್ರಮವ್ರಣಾಜ್ಞಾನದುಃಖಯುಗ್ ದೃಶ್ಯತೇ ಕಥಮ್ ||

ಏಷ ಮೇ ಸಂಶಯೋ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಹೃದಿ ಶಲ್ಯ ಇವಾರ್ಪಿತಃ |
ಅನುದ್ಧಾಯೋಽಪರೈರ್ಮರ್ತ್ಯೈಃ ಸೂಕ್ತಿಶಕ್ತ್ಯಾ ತಮುದ್ಧರ ||

ಬ್ರಹ್ಮವಾಚೆ

ಸ್ತ್ರೀಮುಮಲಾಭಿಯೋಗಾತ್ಮದೇಹೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ನ ಜಾಯತೇ |
ಕಿನ್ನು ನಿರ್ದೋಷಚೈತನ್ಯಸುಖಾಂ ನಿತ್ಯಾಂ ಸ್ವಕಾಂ ತನುಮ್ ||

ಪ್ರಕಾಶಯತಿ ಸೈವೇಯಂ ಜನಿರ್ವಿಷ್ಣೋರ್ನ ಚಾಪರಾ |
ತಥಾಽಪ್ಯಸುರಮೋಹಾಯ ಪರೇಷಾಂ ಚ ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ||

ದುಃಖಾಜ್ಞಾನಭ್ರಮಾದೀನ್ ಸ ದರ್ಶಯೇಚ್ಛುಧ್ಧಸದ್ಗುಣಃ |
ಕ್ಷ ವ್ರಣಾತಿ ಕ್ಷ ಚಾಜ್ಞಾನಂ ಸ್ವತನ್ತ್ರಾಚಿನ್ಯಸದ್ಗುಣೇ |
ದೌರ್ಲಭ್ಯಾಯೈವ ಮೋಕ್ಷಸ್ಯ ದರ್ಶಯೇತ್ ತಾನ್ಯಜೋ ಹರಿಃ ||

ಮಿಥ್ಯಾದರ್ಶನದೋಷೇಣ ತೇನ ಮುಕ್ತಿಂ ನ ಯಾನ್ತಿ ಚ |
ತಮೋ ಯಾನ್ತಿ ಚ ತೇನೈವ ತಸ್ಮಾದ್ಗೋಷವಿವರ್ಜಿತಮ್ |
ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಗತಂ ಚೈವ ಜಾನೀಯಾದ್ವಿಷ್ಣುಮುಷ್ಣಸಾ || ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣೇ |

ಗುಣಕ್ರಿಯಾದಯೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ವರೂಪಂ ನಾನ್ಯದಿಷ್ಯತೇ |
ಅತೋ ಮಿಥೋಽಪಿ ಭೇದೋ ನ ತೇಷಾಂ ಕಶ್ಚಿತ್ ಕದಾಚನ ||

ಸ್ವರೂಪೇಽಪಿ ವಿಶೇಷೋಸ್ತಿ ಸ್ವರೂಪತ್ವವದೇವ ತು |
ಭೇದಾಭಾವೇಽಪಿ ತೇನೈವ ವ್ಯವಹಾರಶ್ಚ ಸರ್ವತಃ || ಇತಿ ಮಹೋಪನಿಷದಿ |

ಅಭಿನ್ನತ್ವಮಭೇದಶ್ಚ ಯಥಾ ಭೇದವಿವರ್ಜಿತಮ್ |
ವ್ಯವಹಾರ್ಯಂ ಪೃಥಕ್ ಚ ಸ್ಯಾದೇವಂ ಸರ್ವೇ ಗುಣಾ ಹರೇಃ ||

ಅಭೇದಾಭಿನ್ನಯೋರ್ಭೇದೋ ಯದಿ ವಾ ಭೇದಾಭಿನ್ನಯೋಃ |
ಅನವಸ್ಥಿತಿರೇವ ಸ್ಯಾನ್ನ ವಿಶೇಷಣತಾಮತಿಃ ||

ಮೂಲಸಮ್ಪನ್ನಮಜ್ಞಾತ್ವಾ ತಸ್ಮಾದೇಕಮನನ್ತಥಾ |
ವ್ಯವಹಾರ್ಯಂ ವಿಶೇಷೇಣ ದುಸ್ತರ್ಕಬಲತೋ ಹರೇಃ ||
ವಿಶೇಷೋಽಪಿ ಸ್ವರೂಪಂ ನ ಸ್ವನಿರ್ವಾಹಕತಾಽಸ್ಯ ಚ | ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ |

‘ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯಂ ತತ್’ ‘ನೇಹ ನಾನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚನ’
‘ಮೃತ್ಯೋಃ ಸ ಮೃತ್ಯುಮಾಪ್ನೋತಿ ಯ ಇಹ ನಾನೇವ ಪಶ್ಯತಿ’
ಯಥೋದಕಂ ದುರ್ಗೇ ವೃಷ್ಣಂ ಪರ್ವತೇಷು ವಿಧಾವತಿ |
ಏವಂ ಧರ್ಮಾನ್ ಪೃಥಕ್ಪಶ್ಯನ್ ತಾನೇವಾನು ವಿಧಾವತಿ | ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತೇಶ್ಚ ||

ದೇಶಃ ಸರ್ವತ್ರ ಪುರುಷಃ ಸ್ವತನ್ತ್ರಃ ಕಾಲನಿತ್ಯತಾ |
ಇತ್ಯಾದಿಷು ಸ್ವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಯಥೈವ ಗುಣರೂಪಿಣಃ ||

‘ಗುಣಿತ್ವಂ ಗುಣಭೋಕ್ತೃತ್ವಂ ಸ್ಯಾದ್ವಿಷ್ಟೋಸ್ತಚ್ಚ ಸ ಸ್ವಯಮ್’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ |

ವಿಷ್ಟಂ ಸರ್ವಗುಣೈಃ ಪೂರ್ಣಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸಂಸಾರವರ್ಜಿತಃ |
ನಿರ್ದುಃಖಾನಂದಭುಜ್ಜೈತ್ಯಂ ತತ್ಸಮೀಪೇ ಸ ಮೋದತೇ |
ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಚಾಶ್ರಯೋ ವಿಷ್ಟುರಧಿಕೋಽಧಿಪತಿಸ್ತಥಾ |
ತದ್ವಶಾ ಏವ ತೇ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವದೈವ ಸ ಈಶ್ವರಃ || ಇತಿ ಪರಮ ಶ್ರುತಿಃ |

‘ಅಮೃತಸ್ಯೈಷ ಸೇತುಃ ’ , ‘ಸೋಽಶ್ರುತೇ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನ್ ಸಹ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ
ವಿಪಶ್ಚಿತಾ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಚ |

ನೃಪಾದ್ಯಾಃ ಶತಧೃತ್ಯನ್ತಾಃ ಮುಕ್ತಿಗಾ ಉತ್ತರೋತ್ತರಮ್ |
ಗುಣೈಃ ಸರ್ವೈಃ ಶತಗುಣಾ ಮೋದಂತ ಇತಿ ಹಿ ಶ್ರುತಿಃ || ಇತಿ ಪಾದ್ಯೈ |

ಅತೋ ನಿಶ್ಯೇಷದೋಷವರ್ಜಿತಃ ಪೂರ್ಣಾನಂತಗುಣೋ ನಾರಾಯಣ ಇತಿ ಸಿದ್ಧಂ |

ಯಸ್ಯ ತ್ರೀಣ್ಯದಿತಾನಿ ವೇದವಚನೇ ರೂಪಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನ್ಯಲಂ
ಬಟ್ ತದ್ಗರ್ಭತಮಿತ್ಥಮೇವ ನಿಹಿತಂ ದೇವಸ್ಯ ಭರ್ಗೋ ಮಹತ್ |
ವಾಯೋ ರಾಮವಚೋನಯಂ ಪ್ರಥಮಕಂ ಪೃಕ್ಷೋ ದ್ವಿತೀಯಂ ವಪು-
ರ್ಮಧ್ಯೋ ಯತ್ ತು ತೃತೀಯಮೇತದಮನಾ ಗ್ರನ್ಥಃ ಕೃತಃ ಕೇಶವೇ ||

ಸ್ವತನ್ತ್ರಾಯಾಖಿಲೇಶಾಯ ನಿರ್ದೋಷಗುಣರೂಪಿಣೇ |
ಪ್ರೇಯಸೇ ಮೇ ಸುಪೂರ್ಣಾಯ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ ತೇ ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವ ವಿನಿರ್ಣಯೇ ತೃತೀಯ ಪರಿಚ್ಛೇದಃ ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಃ
ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುತತ್ತ್ವ ವಿನಿರ್ಣಯಃ ||

	ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು	
	ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣವಶೇ ಸರ್ವಂ ಸ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಶಗಃ ಸದಾ	
	ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಣ್ಡಲಾಖಣ್ಡಮಣ್ಡಾನಮ್	

